

PRVI

št. 1/2025

Publikacija 1. brigade Slovenske vojske – december 2025

KAZALO

- 3** **Uvod – 300**
- 5** **Prva smo ljudje – bojavnice
in bojavniki**
- 10** **Dogodki**
- 12** **Iz štaba poveljstva 1. brigade**
- 15** **10. izvidniški bataljon**
- 22** **132. gorski bataljon**
- 32** **45. tankovska četa**
- 34** **Operativno delovanje**
- 41** **Poveljniskova skupina**

PRVI je informativna publikacija
1. brigade Slovenske vojske.

ODGOVORNI UREDNIK:
polkovnik Gregor Vodeb

UREDNIK:
major Janez Cuznar

NASLOV UREDNIŠTVA:
Poveljstvo 1. brigade Slovenske vojske,
Vojašnica Edvarda Peperka,
Leskoškova 7, 1000 Ljubljana
Telefon: +386 (0)1 471 1654

LEKTORIRANJE:
Knjižnično-informacijski in založniški center

OBLIKOVANJE:
Jurko Starc

FOTOGRAFIJE:
arhiv 1. brigade Slovenske vojske,
naslovna stran Tadej Krese

Tiskana izdaja publikacije 1. brigade je prvič izšla
17. decembra 2003.

Prispevki, objavljeni v njej, niso uradno stališče
Ministrstva za obrambo RS in ne Slovenske vojske.

Objavljeni prispevki so lahko zaradi omejenosti
prostora ali razumljivosti skrajšani in
preoblikovani.

ISSN (tiskana izdaja): 1855-573X

Publikacija izhaja občasno.

Št. 1/2025.

UVOD – 300

Polkovnik Gregor Vodeb, poveljnik 1. brigade Slovenske vojske

Kaj je brigada? Brigada je vojaška enota, ki šteje med 3000 in 5000 duš. Odvisno od vrste enote oziroma rodu. Že malo zastarelo jo sestavljajo trije manevrski bataljoni, artilerijski bataljon, logistična podpora in velikokrat tudi inženirski bataljon. Zastarelo zato, ker verjamem, da bodo v sestavi brigade kmalu tudi takšne in drugačne enote dronov in protidronskega delovanja. Brigada v sodobnih vojskah, in tako seveda tudi v sestavi Nata, je osnovna manevrska enota, namenjena izvajanju večjih taktičnih aktivnosti na bojišču. Štab brigade mora biti sposoben integrirati in sinhronizirati vse bojne funkcije¹ v vseh načinih delovanja.²

Zgodovino 1. brigade poznamo. Od 17. decembra 1990, ko je »prvič zadisalo« po Slovenski vojski, prek združitve 1. specialne brigade MORiS in 10. BMS pa vse do danes. Njena sestava in število pripadnikov v njej sta se skozi leta spreminjala glede na spremembe v SV, pa vendarle je bila sestava vedno vsaj podobna brigadi, hkrati pa je Prvi omogočala, da je bila nosilka razvoja. Uvajala je sodobne načine usposabljanja, preizkušala novo opremo, nove taktike in spreminjala organizacijsko kulturo. Prva brigada je bila tudi začetnica in dolgoletna nosilka vseh mednarodnih operacij in misij SV. Vse do ustanovitve Poveljstva sil SV. Temelj Prve so bili vedno ljudje: šolani, predani častniki in podčastniki ter izurjeni, iznajdljivi in požrtvovalni vojaki. Taka brigada je zahtevala spremembe in odrekanja; ne le med pripadniki 1. brigade, temveč tudi širše v SV. Zaradi tega je bila in je še danes trn v peti tistim, ki v svojem bivanju v SV iščejo zgolj lastne ambicije, koristi in območje udobja.

Zvezda severnica 1. brigade je bila vedno bojna pripravljenost. Resda kot brigadi ji nikoli ni uspelo delovati. Vedno je nekaj manjkalo. Vendar temeljni kamni so bili večinoma postavljeni na prava mesta, tako da je bil omogočen razvoj k vzpostavljanju bojne pripravljenosti. Pomen in vlogo 1. brigade so oportunisti³ velikokrat poskušali zmanjšati ali jo celo uničiti. Na našo veliko žalost tudi danes ni drugače. Kako naj si sicer razlagamo sestavo, ki onemogoča bojno delovanje? Kako naj si razlagamo enote brez resnih oborožitvenih sistemov in pomembne opreme za doseganje poslanstva? Gremo še v pravo smer? Je še vedno cilj preživeti in zmagati na bojišču? Je prav in pravilno, da nekritično spremljamo nerazumljive in

nestrokovne spremembe, ki nas oddaljujejo od bistva? Ali *fight tonight, fight tomorrow and prevail*⁴ v SV pomeni kaj drugega kot v zavezništvu? Taka vprašanja se v današnji geostrateški situaciji ne bi smela pojavljati, še manj pa bi smela ostati neodgovorjena. Tveganje je preveliko.

Časovno okno za razvoj vojske je (bilo?) izjemno: finančna sredstva se povečujejo. V teh letih bi lahko dobili vsaj najpomembnejše oborožitvene sisteme in opremo, pa jih nismo. Lahko bi zaposlili več vojakov, pa jih nismo. V SV menda dosegamo bistveno povečano zaposlovanje in dobivamo nove sobojevnike. Katere enote ti popolnjujejo, se iz brigade (še?) ne vidi. Tu se vidi le, da nas je vedno manj. Ampak upanje umre zadnje. Promovirajmo SV in Prvo. Predvsem pa kakovostno, zahtevno vojaško usposabljanje, ki je temelj tako osebnosti kot kolektivne samozavesti. In moramo verjeti, da bo zelo hitro veliko bolje. Ker časa res ni veliko.

V Prvi ni časa za melanholijo. Veliko število naših predhodnikov je vložilo ogromno, preveč truda, da bi se mi zdaj ustavili ob teh preprekah, pa čeprav so res velike.

Spoštovani pripadniki Prve: ponosen sem na vas. Na vsakega pripadnika 1. brigade, ki vsakodnevno vlagate svoje znanje in znoj v to enoto, v svoje sobojevnike. Zaradi svojih soborcev ne bomo obupali, pa ni pomembno, kako malo nas bo ostalo. Ker vemo, da smo tisti pravi! Iz Prve!

Film »300« ... Mislim, da vem, kako se je počutil Leonid na pohodu v Termopile, ko je na poti srečal sobojevnike – številčnejše Arkadijce. A v vsakdanjem življenju so bili lončarji, kiparji, peki ... Oportunisti. Leonid je imel za seboj samo tristo Špartancev, a vsi so bili po poklicu in srcu bojevniki. Neustrašni, izurjeni, pripravljeni na boj, z jasno nalogo in vero drug v drugega.⁵ Tisto zgodovino poznamo! Svojo prihodnost vidimo!

¹ Poveljevanje in kontrola, premiki in manever, obveščevalna zagotovitev, ognjena podpora, vzdržljivost bojevanja, zaščita sil.

² Ofenzivno, defenzivno, stabilizacijsko, prehodno, podporno delovanje.

³ Oportunist je oseba, ki ravna predvsem po lastni koristi in se prilagaja okoliščinam, kadar to prinaša prednost, ne glede na načela, vrednote ali doslednost.

⁴ Besedna zveza v zavezništvu, ki pomeni, da mora biti enota pripravljena na boj, da mora biti sposobna ostati v boju in zmagati.

⁵ Trailer na naslovu https://www.youtube.com/watch?v=aNa3Co83_gk.

Misli namestnice poveljnika 1. brigade SV

Podpolkovnica Nina Raduha, namestnica poveljnika 1. brigade SV

Nazaj tja, kjer sem se kalila in učila vojaškega življenja od najboljših.

Ko sem se marca letos, po skoraj desetletju, ponovno vrnila v 1. brigado Slovenske vojske – v enoto, v kateri sem kot poročnica naredila prve poveljniške korake – sem začutila nekaj, za kar ne obstaja preprosta razlaga. To ni bila le vrnitev v moščansko vojašnico na novo delovno mesto, bila je vrnitev domov. Mojo prvo poveljniško izkušnjo v vojski je v Drugi pehotni četi 10. motoriziranega bataljona oblikoval polkovnik Gregor Vodeb – danes poveljnik brigade. Ta kontinuiteta ima zame poseben pomen in me navdaja s ponosom ter odgovornostjo.

Rdeče baretke s kokardo nikoli nisem zamenjala – ne v mislih, ne v srcu, ne v dejanjih. Biti znova tukaj, med ljudmi, ki živijo vojaški poklic, ki nosijo vrednote, disciplino, tradicijo in odgovornost do domovine, mi je čast in največja odgovornost.

Biti namestnica zame ni le položaj, temveč zaveza. Zaveza ohraniti dobre prakse, ki so jih v tej enoti vzpostavili naši predhodniki, ter jih okrepiti v dobro pripadnikov brigade. Vedno sem verjela, da vidimo dlje, ko stojimo na ramenih svojih predhodnikov. Zdaj je moja naloga, da prenesem znanje, izkušnje in vrednote preteklih poveljnikov in namestnikov na vas – na pripadnice in pripadnike Prve. Da pomagam ohranjati jedro tistega, kar nas dela prve: pogum, profesionalnost, tovarištvo, integriteta in ponos.

Prva ni nastala čez noč. Trenutno ni pod sojem žarometov, vendar vseeno iz ponosa preteklosti gradi moč prihodnosti.

Naša zgodba je nastala iz domoljubja, odločnosti in izurjenosti tistih, ki so v najtežjih trenutkih zgodovine razumeli pomen besede braniti. To jedro ostaja, vendar se je okolje, v katerem delujemo, spremenilo – postalo je hitrejše, bolj nepredvidljivo in zahtevnejše. Prva danes deluje v prostoru, kjer se prepletajo informacijska tekma, hibridni pritiski, vojna in nepredvidljive krize, doma in znotraj zavezništva. Zato se Prva ne opredeljuje več le po tradiciji, temveč po sposobnosti razumeti sodobno bojevanje, delovati multidisciplinarno ter biti pripravljen danes, ne jutri.

Če želimo ostati in še zmeraj biti prepoznani kot ena od ključnih enot Slovenske vojske, potem moramo biti iskreni do realnosti, ki jo živimo: kadrovske izzivi, transformacija, naloge brez premora, ambicije, ki zahtevajo podporo in vlaganja, odsotnost pomembnih sistemov ... Da bi to uresničili, mora Prva graditi na profesionalizmu, zahtevanih strokovnih standardih in opremi, biti mora konstruktivno kritična ter stalno prisotna na terenih in urjenjih, med ljudmi, med mladimi, med družinami in v širšem civilnem okolju. Ne zato, da bi se dokazovali, temveč zato, ker je varnost skupna vrednota nas, naše vojske, države in družbe.

Zato naša prihodnost temelji na treh stebrih: tradiciji kot temelju, realnosti kot izzivu in prihodnosti kot nalogi.

Temelj Prve smo ljudje, ki nosimo znanje, pogum in neomajno voljo.

Tisti, ki vsak dan stopamo v službo z zavedanjem, da nosimo odgovornost ne le do sebe, temveč do svojih sobojevnikov, do brigade in do države. Naše znanje je tisto, kar nas razlikuje: strokovnost, izurjenost, sposobnost povezovati izkušnje generacij z razumevanjem sodobnega bojevanja. Pogum je tisto, kar nas vodi: ne kot beseda, temveč kot dejanje — vztrajanje, ko je težko, odločnost, ko je nejasno, in mirnost, ko okoliščine zahtevajo največ. Volja pa je tisto, kar nas drži skupaj: neomajna, tiha in stalna, zgrajena na zaupanju, tovarištvu in zavedanju, da noben med nami ne stoji sam.

Zato smo mi prvi; ne zato, ker smo to ime podedovali, temveč zato, ker ga vsak dan znova upravičujemo.

Pred nami so izzivi. A če nas je nekaj naučila zgodovina — najprej MORiS, potem 10. bataljon in vse generacije, ki so zgradile to brigado — je to, da je Prva vedno našla pot. Ker je iskala rešitve, ne izgovorov. Ker je vodila z zgledom. Ker je verjela v tisto, kar je varovala.

Hvala vsem, ki ste me ponovno sprejeli medse. Hvala za vaše delo, pogum, predanost in ponos, ki ga nosite na ramenih in v srcu.

Srečno, Prva!

PRVA SMO LJUDJE – BOJEVNICE IN BOJEVNIKI

Poveljujoči 1. brigade so v preteklosti pridobivali izkušnje na najrazličnejših položajih v Slovenski vojski. Prav je, da jih v tej reviji tudi поблиže spoznamo in vam jih predstavimo, saj krojijo našo prihodnost.

Poveljnik 1. brigade **polkovnik Gregor Vodeb** se je rodil 24. marca 1972 v Ljubljani. Po končani srednji šoli se je odločil za služenje domovini in leta 1993 vstopil v Slovensko vojsko. V času svoje kariere je pridobil široko uradno izobrazbo. Med drugim je diplomiral na Univerzi v Ljubljani, na Univerzi v Mariboru pa magistriral iz logistike. Leta 2021 je končal še magistrski študij strateških študij na prestižnem U. S. Army War Collegeu v Združenih državah Amerike. Svoje strokovno vojaško znanje je poglobljal na številnih izobraževanjih doma in v tujini. Leta 1993 je končal Šolo za podčastnike, leta 2002 Šolo za častnike, leta 2007 štabno šolanje na U. S. Army Military Captains Career Course in leta 2011 višje štabno šolanje na Poveljniško-štabni šoli SV. Leta 2021 je uspešno končal generalštabno šolanje na U. S. Army War Collegeu. Med specializiranimi usposabljanji

izstopajo tečaj poveljnika oklepno-izvidniške čete v Nemčiji, padalsko usposabljanje na U. S. Army Airborne School ter zahtevno na U. S. Army Ranger School, ki ga uspešno zaključi le majhen del kandidatov. Leta 2015 je opravil tudi tečaj operativno-strateškega načrtovanja v okviru Nata (SOF COPD Course). Polkovnik Gregor Vodeb je bogate operativne izkušnje pridobival tudi v mednarodnih operacijah in na misijah. Leta 2003 je sodeloval na misiji Sfor v Bosni in Hercegovini, leta 2008 in 2009 na misiji Kfor na Kosovu, med letoma 2013 in 2016 je služboval v večnacionalnem poveljstvu MNJHQ v Ulmu v Nemčiji, leta 2018 pa se je znova vrnil na misijo Kfor. V Slovenski vojski je opravljal številne poveljniške in štabne dolžnosti. Začel je kot poveljnik oddelka in voda v 54. oklepno-mehaniziranem bataljonu, pozneje je bil štabni častnik v 10. bataljonu za ognjeno podporo, poveljnik čete in izvršilni častnik v 10. motoriziranem bataljonu. Leta 2012 je opravljal naloge pribočnika načelnika Generalštaba Slovenske vojske, nato pa služboval kot načelnik štaba 1. brigade ter štabni častnik na mednarodnem poveljstvu v Nemčiji. Od leta 2018 do 2020 je poveljeval 10. pehotnemu polku, med letoma 2021 in 2023 pa je vodil Oddelek za razvoj zmogljivosti za bojevanje na Generalštabu Slovenske vojske. Leta 2023 je prevzel dolžnost poveljnika 1. brigade Slovenske vojske.

Podpolkovnica Nina Raduha je častnica Slovenske vojske z več kot dvajsetletnimi izkušnjami na področju poveljevanja, operativnega delovanja in strateškega komunikacij. Od marca 2025 opravlja dolžnost namestnice poveljnika 1. brigade Slovenske vojske.

V Slovensko vojsko, v častniško šolo, se je vključila leta 2003, po končanem univerzitetnem študiju politologije – smer obramboslovje na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani. Znanstveni magisterij iz kazenskopravnih znanosti je pridobila na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani, trenutno pa nadaljuje doktorski študij na Fakulteti za družbene vede s področja hibridnih groženj.

Vojaško kariero je začela v 10. pehotnem bataljonu 1. brigade Slovenske vojske kot poveljnica pehotnega in pozneje minometnega voda. Leta 2007 je bila kot častnica za HUMINT in obveščevalno delovanje napotena na misijo Eufor Althea v Bosni in Hercegovini, kjer je delovala v okviru skupin za povezave. Po vrnitvi je opravljala naloge častnice za odnose z javnostmi v 1. brigade Slovenske vojske, nato

pa poveljevala minometni četi 20. pehotnega polka 1. brigade Slovenske vojske v Celju.

S pridobljenimi izkušnjami je nadaljevala kariero na štabnih in strateških položajih. Delovala je kot častnic za odnose z javnostmi na Generalštabu Slovenske vojske, nato kot častnica za informacijske operacije in delovanje v S-3 1. brigade Slovenske vojske. Opravljala je tudi naloge višje častnice za civilno-vojaške odnose in sodelovanje na Generalštabu Slovenske vojske.

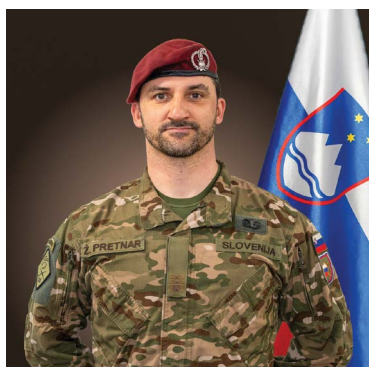
Leta 2017 je bila imenovana za poveljnico slovenskega kontingenta v mirovni operaciji OZN Unifil v Libanonu, kjer je prevzela tudi vodenje Odseka za načrtovanje znotraj G-3 v poveljstvu Sektorja zahod Unifil kot tudi naloge najvišje nacionalne predstavnice Republike Slovenije. S tem je postala prva ženska poveljnica v zgodovini misije Unifil od njenega začetka leta 1978.

Po vrnitvi iz Libanona je nadaljevala delo kot vojaška svetovalka poveljnika sil Slovenske vojske, nato pa kot višja častnica za strateško komuniciranje v Kabinetu načelnika Generalštaba SV. Od leta 2022 do marca

2025 je opravljala dolžnost tiskovne predstavnice Slovenske vojske in vodje Službe za odnose z javnostmi Generalštaba Slovenske vojske, kjer je vodila razvoj konceptov in zmogljivosti strateških komunikacij, s poudarkom na odzivanju na hibridne grožnje, FIMI ter ciljno kognitivno vplivanje.

Podpolkovnica Nina Raduha je diplomantka številnih vojaških in civilnih izobraževanj. Leta 2016 je kot najboljša slušateljica zaključila višji štabni tečaj. Leta 2024 je z odliko končala šolanje na U. S. Army War Collegeu. Opravila je več mednarodnih usposabljanj s področij strateških komunikacij, voditeljstva, kriznega upravljanja in umetne inteligence.

Aktivno se vključuje tudi v strokovno in akademsko delo. Je avtorica in urednica več strokovnih in znanstvenih prispevkov s področij strateških komunikacij, voditeljstva, kriznega upravljanja in vojaške strategije. Bila je urednica monografije 1. brigade Slovenske vojske Prva in več vojaških publikacij.

Poveljnik 10. izvidniškega bataljona **podpolkovnik Žiga Pretnar** je svojo vojaško kariero začel leta 2001 z vpisom na United States Military Academy na West Pointu, ki jo je uspešno končal leta 2005. Nato se je pridružil Slovenski vojski in prevzel prve poveljniške dolžnosti v 10. motoriziranem bataljonu, kjer je med letoma 2005 in 2008 opravljal naloge poveljnika voda, namestnika poveljnika čete ter poveljnika čete. Že v začetnem obdobju kariere se je udeležil zahtevnih in mednarodno priznanih vojaških usposabljanj ameriške kopenske vojske, med drugim Infantry Officer Basic Course, Airborne School in prestižne U. S. Army Ranger School.

V letih 2007, 2009–2010 in 2011 je sodeloval v treh operacijah kriznega odzivanja – dvakrat v operaciji Kfor na Kosovu ter enkrat v Afganistanu v okviru misije Isaf. V Afganistanu je opravil dodatna strokovna usposabljanja, med drugim Counterinsurgency Leaders Course in Mabey Bridge Course, kar je pomembno prispevalo k njegovemu poznavanju

delovanja v kompleksnih varnostnih razmerah in večnacionalnem okolju.

Leta 2014 je končal podiplomski študij Master of Military Art and Science na Command and General Staff College v Fort Leavenworthu, kar je nadgradilo njegovo strokovno usposobljenost za operativno in strateško raven vojaškega delovanja. Po vrnitvi v Slovenijo je prevzel več zahtevnih dolžnosti, najprej kot vodja programov v Centru vojaških šol, nato kot častnik za povezave ter višji častnik za povezave na Generalštabu Slovenske vojske. Leta 2018 je postal načelnik osebne štaba poveljnika sil, kjer je bil odgovoren za koordinacijo delovanja in podporo poveljniškim sestavam sil Slovenske vojske.

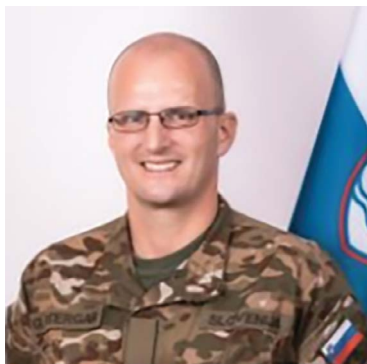
Med letoma 2019 in 2022 je bil napoten na služenje v zavezniško poveljstvo SHAPE v Monsu, Belgija, kjer je kot višji častnik za združene operacije opravljal naloge načrtovanja, razumevanja in usklajevanja operacij zavezništva na operativno-strateški ravni. To obdobje predstavlja eno ključnih faz njegove kariere, saj mu je omogočilo neposredno sodelovanje z večnacionalnimi poveljstvi in vpogled v procese delovanja najvišjih sestav Nata.

Po vrnitvi v domovino je prevzel dolžnost načelnika štaba 1. brigade Slovenske vojske (2022–2023), nato poveljevanje 10. pehotnemu polku (2023–2024), decembra 2024 pa je bil imenovan za poveljnika 10. izvidniškega bataljona, kar predstavlja vrhunec njegovih poveljniških dolžnosti do zdaj.

Podpolkovnik Danilo Klinar se je rodil 13. junija 1973 v Kranju in trenutno opravlja dolžnost poveljnika 132. gorskega bataljona. Vojaško kariero je začel kot poveljnik Voda vojaške policije za varovanje oseb (2007), nato je opravljal dolžnost poveljnika Voda posebne policijske taktike (2008–2012), sledila je funkcija poveljnika voda PEST (2013–2015) ter poveljnika Specializirane enote vojaške policije

(2016–2017). V obdobju 2018–2020 je bil višji častnik za vojaško policijo na Poveljstvu sil Slovenske vojske, nato pa višji častnik za specialno delovanje v istem poveljstvu (2021–2023). Udeležil se je štirih mednarodnih operacij in misij: v Bosni in Hercegovini (Sfor, Eufor) leta 2004, na Kosovu (Kfor) leta 2009, v Afganistanu (Isaf) leta 2012 ter v Maliju (EUTM) leta 2019. Poleg rednih vojaških izobraževanj in usposabljanj je opravil več specialističnih tečajev, med drugim selekcijski postopek za pripadnike voda PEST in FVU, osnovno padalsko usposabljanje, modul »C« za delo s helikopterji, nadaljevalni tečaj za policijske pogajalce, tečaj BBNO ter tečaj za inštruktorja D-IES. V prostem času je aktiven športnik in gornik. Je član smučarske reprezentance Slovenske vojske, alpinist in član Alpinističnega odseka Mojstrana. Med njegove hobije spadata tudi kolesarstvo in turno smučanje.

Podpolkovnik Gorazd Stergar je častnik Slovenske vojske z dolgoletnimi izkušnjami na vodstvenih, štabnih in mednarodnih vojaških dolžnostih. V vojski je zaposlen od leta 2002. Trenutno opravlja naloge načelnika štaba poveljstva 1. brigade Slovenske vojske, kjer je odgovoren za vodenje dela štaba, uresničevanje poveljnikovih odločitev, usmerjanje štabnih nalog ter učinkovito usklajevanje delovanja med različnimi funkcijskimi področji. V obdobju 2021–2023 je bil višji častnik za povezave in koordinacijo – pomočnik načelnika štaba na Poveljstvu sil SV. Med letoma 2017 in 2020 je bil častnik za operativne zadeve in usposabljanje

za JRKB-operacije na poveljstvu 1. brigade SV. V letih 2013–2017 je bil napoten na Češko v NATO Joint CBRN Defence Centre of Excellence, kjer je opravljal naloge inštruktorja in namestnika vodje oddelka. Predtem je poveljeval izvidniški četi in vodu v 18. bataljonu JRKBO. Sodeloval je v številnih mednarodnih operacijah in na misijah: EUMAM UA (Nemčija, 2023), eFP (Latvija, 2017–2018), Kfor (Kosovo, 2011–2012, 2007–2008). Poleg tega je sodeloval na številnih domačih in mednarodnih vajah (Preskok, Defender Europe, Jadranski udar, Toxic Trip ipd.) ter bil večkrat Course Director na tečajih NATO CBRN med letoma 2013 in 2017. Med najpomembnejšimi vojaškimi izobraževanji so: višji štabni tečaj za častnike (2020–2021), štabni tečaj za častnike (2009–2010), Chemical Officer Basic Course (ZDA, 2005) ter številni tečaji NATO CBRN (Češka, Nemčija, Italija, Turčija). Prejel je številna priznanja in odlikovanja, med drugim Latvian Merit Medal 2nd Class, večkrat NATO Non-Article 5 Medal in U. S. Army Chemical School – Honor Graduate Award, zlati znak ŠČVE, zlati ter srebrni znak Poveljniško-štabne šole.

Višji praporščak Andrej Draksler se je rodil 10. novembra 1978 v Kranju. Trenutno opravlja dolžnost enotovnega podčastnika 1. brigade SV. Služenje vojaškega roka je končal spomladi leta 1999 v 18. BJRKBO v Kranju. Vojaško poklicno pot je začel v 10. bataljonu za mednarodno sodelovanje (10. BMS) leta 2001. Po uspešno opravljeni osnovni fazi usposabljanja je bil razporejen na dolžnost vojaka strelca. Od leta 2001 do leta 2019 je opravljal različne dolžnosti v 10. BMS/10. MOTB/10. PEHP. V čin

poddesetnika je bil povišan leta 2002. V letih 2003–2005 je opravljal dolžnost poveljnika Motoriziranega oddelka. Leta 2005 je bil povišan v čin višjega vodnika. Kmalu po vrnitvi z vojaškega izobraževanja in usposabljanja v Združenih državah Amerike je bil razporejen na dolžnost enotovnega podčastnika voda (2005–2009). Na dolžnosti enotovnega podčastnika voda je sodeloval v ciklu usposabljanja 10. MOTB z zaključnim preverjanjem na vojaški vaji Sokolji udar (Varpalota, Madžarska, 2006). Na dolžnosti enotovnega podčastnika voda je opravil misijo Kfor 16 MNBG-W. Leta 2008 je bil povišan v čin štabnega vodnika. Opravil je dolžnost inštruktorja – enotovnega podčastnika pri izvedbi specialistične faze OVSIU za častnike SV – pehota. Leta 2009 je sodeloval v ciklu usposabljanja za Lahko bataljonsko bojno skupino (LBBSk) z zaključnim preverjanjem na vaji Sokol II (JMTC/JMRC, Nemčija, 2009) in opravil misijo Kfor 19 MNBG-W na dolžnosti podčastnika za operativne zadeve na poveljstvu kontingenta. V

letih 2009–2011 je opravljal dolžnost podčastnika za operativne zadeve na poveljstvu bataljona. V letih 2011 do 2016 je opravljal dolžnost enotovnega podčastnika čete. Na tej dolžnosti je sodeloval v ciklu usposabljanja za Motorizirano bataljonsko bojno skupino (MotBBSk, 2016) z zaključnim preverjanjem na OSVAD Postojna in na MVV KFOR MRE (2013) ter na MVV Allied Spirit IV (JMRC, Nemčija) ter na dolžnosti enotovnega podčastnika čete opravil misijo Kfor 28 MNBG-W. V letih 2017–2019 je opravljal dolžnost višjega podčastnika za operativne zadeve. Na tej dolžnosti je z začasnim ukazom nadomeščal enotovnega podčastnika polka. Leta 2017 je bil povišan v čin višjega štabnega vodnika. V letih 2019 in 2020 je opravljal dolžnost višjega podčastnika za kadre v Oddelku za kadrovske politiko, Sektor za kadre GŠSV. V čin praporščaka je bil povišan leta 2020. V letih 2021–2024 je opravljal dolžnost enotovnega podčastnika v Vojaški zdravstveni enoti. Od 2024 pa opravlja delo v poveljstvu 1. brigade.

Nadporočnik Miran Kunstelj Vašl je po izobrazbi magister obramboslovja in je poveljujoči 45. tankovski

četi. Leta 2006 je prostovoljno služil vojaški rok v Novem mestu. Leta 2016 je bil napoten v Šolo za častnike v Mariboru. Leta 2017 se je udeležil specializacije VED častnika oklepnih enot v Pivki. Od 2017 do 2024 je bil poveljnik voda 45. CGBV, leta 2022 MOM eFP Latvija, leta 2024 pa je končal štabno šolanje v Mariboru. Od 2024 do danes je namestnik poveljnika 45. tankovske čete. Sodeloval je na MVV v tujini in doma: na seriji vaj Combined Resolve, Saber Junction, Allied Spirit (Nemčija) in tankovskem tekmovanju (Hrvaška).

Bataljonski podčastnik 10. izvidniškega bataljona **višji praporščak Pavel Fajfar** je vojaški rok opravil leta 1999 v 74. oklepno-mehaniziranem bataljonu v Mariboru. V Slovenski vojski je zaposlen od leta 2003. Civilno se je izobraževal na področju logistike, kjer je pridobil naziv inženirja in diplomiranega inženirja logistike, ter na programu B&B izobraževanja in usposabljanja.

Svojo vojaško pot je začel kot vojak namerilec na puškomitraljezu v 10. motoriziranem bataljonu, nato pa napredoval skozi več vodstvenih dolžnosti: od vodje ognjene skupine, poveljnika pehotnega oddelka v 10. in 20. motoriziranem bataljonu, vodnega podčastnika, instruktorskih dolžnosti na Šoli za podčastnike, četnega podčastnika v 10. pehotnem polku ter višjega podčastnika na Generalštabu SV. Bil je tudi podčastnik štaba ter bataljonski podčastnik Rodovskega bataljona 1. brigade. Trenutno opravlja dolžnost bataljonskega podčastnika 10. izvidniškega bataljona 1. brigade SV.

V tujini je sodeloval v treh misijah Kfor na Kosovu – leta 2009 kot poveljnik oddelka, leta 2011 kot vodni podčastnik in leta 2017 kot četni podčastnik.

V svoji karieri je pridobil bogate izkušnje na taktični, operativni in strateški ravni. Vodil je številna usposabljanja, med drugim za postopke v konvoju, delovanje v okolju z improviziranimi eksplozivnimi

sredstvi, združeno ognjeno podporo ter individualne in posadkovne vojaške veščine za minomet 60 mm M57 in mitraljeze FN MAG, M2 in GMG 40. Sodeloval je pri izdelavi programov usposabljanja, streljanja ter vsebin za NVSIU I. in II., pri programih za vojaško evidenčno dolžnost A11105 – minometnik ter pri razvoju psihofizične pripravljenosti pripadnikov SV. Avtorsko je prispeval strokovno literaturo s področja uporabe minometov in mitraljezov.

Udeležil se je številnih vaj doma in v tujini, med njimi Skok 2004, Waterlitzummen 2004, več izvedb Jadranskega udara, Sokoljega udara, Saber Junction, Preskok, DRM2X, Zvezda Triglava, Združena podpora, Sokolov let 2025 idr.

Višji praporščak Silvo Grčar je trenutno na dolžnosti enotovnega podčastnika 132. gorskega bataljona. Vojaški rok je odslužil leta 1995 v takratnem 210. učnem centru Cerklje ob Krki. V Slovenski vojski je zaposlen od leta 1995. Po zaključku Šole za podčastnike je bil razporejen na dolžnost poveljnika oddelka v

Končal je širok nabor vojaških izobraževanj, med katerimi izstopajo Warrior Leader Course, Infantry Squad Leader Course, Infantry Unit Leader Course, Senior Advanced NCO Course, tečaji vojaškega gornišтва, bojevanja v gorskem svetu, delovanja v okolju z improviziranimi eksplozivnimi sredstvi, tečaj za trenerja kondicijske vadbe, tečaj za inštruktorje v SV ter visoki tečaj za podčastnike SV III. stopnje.

Za svoje delo je prejel številna priznanja in odlikovanja, med katerimi so zlata plaketa Višje vojaške strokovne šole, več medalj Slovenske vojske, medalje načelnika Generalštaba SV, bronasti meč in bronasta medalja PSSV, priznanja za najboljšega vojaka ter mednarodna odlikovanja, vključno z medaljo Non-Article 5 Kfor ter medaljo Sergeant Morales Club.

takratni 1. bataljon 52. brigade. Od 1999 do 2008 je bil razporejen na dolžnosti poveljnika oddelka in enotovnega podčastnika voda v takratnem 10. motoriziranem bataljonu. Pozneje je opravljal dolžnosti v Veščinskem centru Vipava, štabu takrat 18. bataljona za jedrsko, radiološko, kemično in biološko obrambo in v štabu poveljstva 1. brigade. Tečaj za vodne podčastnike je opravil leta 2005. Leta 2013 je opravil izobraževanje za podčastnika čete na Hrvaškem. Leta 2024 je končal izobraževanje na NVSIU III. stopnje za podčastnike. Je udeleženec šestih misij (SVN KON Bosna, Kosovo, Ciper) in med drugimi priznanji prejemnik srebrne plakete Višje vojaške strokovne šole. V 132. gorski bataljon je razporejen od leta 2014 in ima naziv vojaškega gornika.

Praporščak Matija Kogovšek je rojen 28. decembra 1971 v Ljubljani in je trenutno enotovni podčastnik 45. tankovske čete. Srednjo šolo je opravil v Ljubljani in potem uspešno opravil pripravniško dobo ter pripravniški izpit. Sledil je vpoklic v JLA, v Banjaluki pa se je usposobil za voznika tanka. Po služenju

vojaškega roka se je po nekajmesečnem iskanju dela zaposlil v takratnem PTT. Na povabilo za delo v takratno Teritorialno obrambo se je junija 1992 zaposlil v 54. OKMB na Vrhniki, kjer je bil voznik tanka M-84. Sledilo je obdobje šolanja za pridobitev V. stopnje izobrazbe in študij na Fakulteti za pomorstvo in promet v Portorožu. Opravil je tudi veliko vojaškega izobraževanja in tečajev. Od 1992 do 1997 je bil voznik tanka M-84, od 1997 do 2002 poveljnik tankovskega oddelka, od 2002 do 2003 vršilec dolžnosti bataljonskega podčastnika 45. OKB, leta 2003 vodni podčastnik, od 2003 do 2008 četni podčastnik 1. TČ, od 2008 do 2013 bataljonski podčastnik 45. OKB, od 2013 do 2025 enotovni podčastnik 45. CGBV in leta 2025 enotovni podčastnik 45. TČ. Od oktobra 2010 do maja 2011 je opravljal tudi dolžnost v 72. brigadi, in sicer je nadomeščal brigadnega podčastnika.

Dogodki

Postroj na mednarodni vojaški vaji Zvezda Triglava 2025

Pripadniki 132. GORB prožili SRUD

Usposabljanje 132. GORB za gorsko bojevanje

Dan odprtih vrat Vojašnice Edvarda Peperka

Postroj na mednarodni vojaški vaji Zvezda Triglava 2025

132. GORB izvedel bojna streljanja - TVBSO

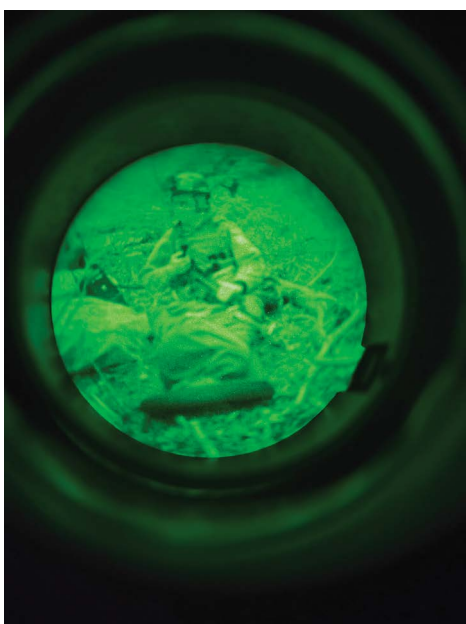
V 10. IB uspešno opravljen 1. tečaj srednjega izvidnika

Zmaga ekipe 132. GORB na 52. patrolnem teku v kategoriji Slovenska vojska

Bojno streljanje z RPOO Carl Gustaf M4 84 mm na OSVAD Poček

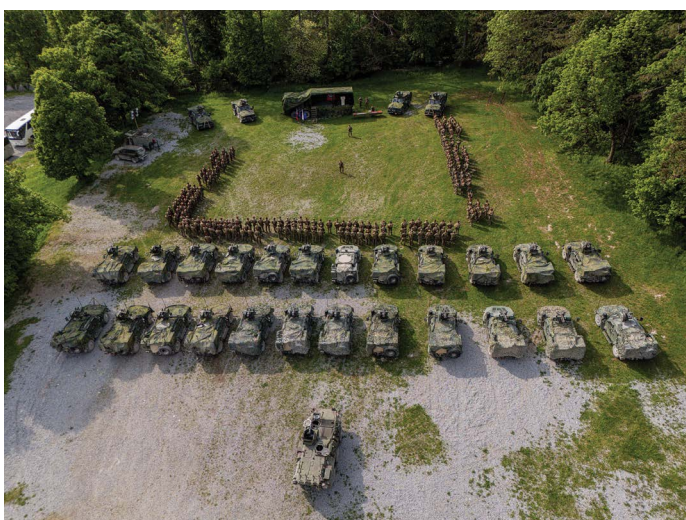
Usposabljanja SVNKON FLF LVA in SVK za MOM

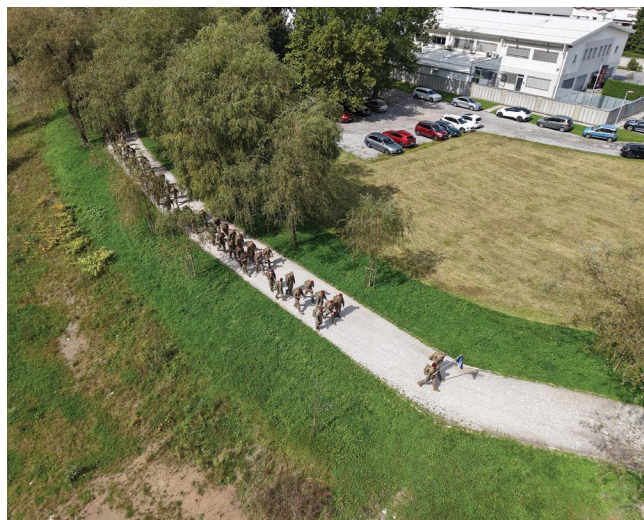
Aprila zaključeno usposabljanje častnikov pehote ŠČ iz gorskega bojevanja

Udeležba pripadnikov 1. brigade na tečaju Cavalry Leaders Course, st. Černe dosegel najboljši rezultat

Postroj 10. IB po izvedbi vaje Sokol 2025 na OSVAD Poček

12. pohod rdečih baretk 10. IB

IZ ŠTABA POVELJSTVA

1. BRIGADE

Podpolkovnik Gorazd Stergar, načelnik štaba poveljstva 1. brigade, in praporščak Matjaž Hrovat

Poveljstvo 1. brigade skladno z zakoni, predpisi in prejetimi ukazi ter v okviru svoje pristojnosti in dodeljenih pooblastil načrtuje, organizira, usklajuje ter kontrolira uporabo in delovanje enot 1. brigade. Zagotavlja neprekinjenost poveljevanja in kontrole na ravni 1. brigade. Sestavni del poveljstva je štab, ki ga sestavljajo oddelki S-1 (kadri), S-2 (obveščevalne zadeve), S-3 (operativne zadeve), S-4 (logistika), S-5 (civilno-vojaško sodelovanje), S-6 (zveze in informatika) ter načelnik štaba in podčastnik poveljstva.

Znotraj poveljstva torej štab skrbi za načrtovanje, organiziranje, vodenje in kontrolo ter pripravo dokumentov, na podlagi katerih se uresničujejo odločitve poveljnika, ter spremlja njihovo uresničevanje v podrejenih enotah. Štab je poveljnikova desna roka, ki skrbi, da se odločitve pravočasno prelijejo v dokumente (ukaze, načrte in druge dokumente).

Poveljstvo 1. brigade je svoje aktivnosti v letu 2025 vzelo resno in je v dobrem tempu skozi celotno leto. V nadaljevanju je pregled, kaj in kje smo opravili (težiščni in večdnevni dogodki):

- KOZ SVNKON 05 EUMAM UA, 13. 1.–17. 1. 2025, Postojna.
- Kondicijski pohod, 22. 1. 2025, Boč.
- ZNK za vajo Zvezda Triglava 2025, 28. 1.–29. 1. 2025, Bohinjska Bela.
- Streljanje v sobnem strelišču, 6. 2. 2025, Kranj.
- Zimski športni dan, 7. 2. 2025, Rogla.
- Streljanje in izvajanje IVV, 5. 3.–7. 3. 2025, Mlake in Ajševica.
- GNK za vajo Zvezda Triglava 2025, 8. 4.–10. 4. 2025, Bohinjska Bela.
- Streljanje in izvajanje IVV ter met RB, 15. 4.–16. 4. 2025, Mlake in Ajševica.
- Vaja Sokol 2025, 5. 5.–15. 5. 2025, Poček.
- Poveljniški pregled, 10. 6. 2025, Ljubljana.
- KOZ SVNKON 06 EUMAM 1. 7.–3. 7. 2025, Postojna.
- KNK za vajo Zvezda Triglava 2025, 16. 7.–17. 7. 2025, Bohinjska Bela.
- Obisk poveljnika 1. BR (s poveljstvom 1. BR) v 45. TČ, 5. 8. 2025, Pivka.
- Kondicijski pohod, 8. 8. 2025, Viševnik.

- Streljanje, 28. 8. 2025, Mlake.
- KOZ SVNKON 52 Kfor, 8. 9.–12. 9. 2025, Postojna.
- Vaja Zvezda Triglava 2025, 22. 9.–12. 10. 2025, Bohinjska Bela.
- Streljanje, 5. 11. 2025, Mlake.
- Usposabljanje in krepitev kolektiva, 19. 11.–20. 11. 2025, Koprivna.
- Izvedba UGP (samoocenjevanje).
- Izvedba načrtovanja za leti 2026 in 2027, 1. 12.–5. 12. 2025, Pokljuka.

Z drugimi besedami to pomeni, da je bila večina poveljstva 1. brigade v letu 2025 na terenu v devetih tedenskih blokih in še na nekaj dvodnevni dogodkih.

Največji poudarek dela štaba je torej skrb za uresničevanje ključnih nalog 1. brigade. V letu 2025 smo poleg tega ob izvajanju operativnih nalog, podpri pri vzpostavitvi 10. izvidniškega bataljona in 132. gorskega bataljona, integraciji 45. tankovske čete v sestavo 1. brigade in aktivnostih promocije vojaškega poklica izvedli dve vaji bataljonske ravni (Sokol 2025 in Zvezda Triglava 2025) ter z njima pripeljali dva (za SV ključna) kontingenta do stopnje izpolnjevanja pogojev za napotitev na območje delovanja.

Pomen vaj Sokol 2025 in Zvezda Triglava 2025 za poveljstvo 1. brigade

Spomladi je bil v ospredju 10. izvidniški bataljon. Z vajo Sokol 2025, ki je potekala med 5. in 16. majem 2025 na Počku z okolico (in tudi na vpoklicanih zemljiščih v širši okolici), smo:

- začeli razvijati koncept delovanja 10. izvidniškega bataljona kot izvidniške enote (preskok v miselnosti pehotnega delovanja v izvidniško):

- prvič izvedli združeno taktično vajo rodov z bojnim streljanjem izvidniške čete;
- preverili kontingenta za Latvijo (SVNKON 17 FLF LVA – protiolepni vod) in Slovaško (SVNKON 07 FLF SVK – izvidniška četa).

Načrtovanje je potekalo v tesnem sodelovanju med poveljstvom 1. brigade in 10. izvidniškega bataljona. Bataljon je imel ves čas pobudo in je, tako kot smo tudi vajeni, s trmo, zanosom in iznajdljivostjo pripeljal vajo od ideje in koncepta ter načrtovalnih dogodkov do izvedbe. Spoznali smo, da izvidniške enote potrebuje precej večji prostor za delovanje in da je izvedba bojnega streljanja izvidniške čete z dodanimi elementi drugih rodov (med njimi je 45. tankovska predstavljala glavnino lastnih sil, katerim je izvidniška četa po izvedenem zadrževanju predala defenzivno delovanje) večji organizacijski in izvedbeni zalogaj, ki zahteva še več koordinacije kot podobno streljanje pehote. Zato se lahko poveljstvu 10. izvidniškega bataljona zahvaljujemo za vložen trud in odlično sodelovanje. Verjamem, da je bil za pripadnike štaba 15. maj 2025, ko smo za dan SV stali v postroju na Počku, res posebno doživet dan.

S koncem poletja se je težišče prestavilo na 132. gorski bataljon. Izvedbeni del že desete vaje Zvezda Triglava 2025 je potekal med 22. septembrom in 10. oktobrom 2025 na Gorenjskem (Bohinjska Bela, STRVAD Mačkovec, vpoklicana zemljišča v okolici Bohinjske Bele in na Jelovici), pred tem pa je poveljstvo 1. brigade v sodelovanju s poveljstvom 132. gorskega bataljona izvedlo tri načrtovalne konference in v načrtovanje vaje vključilo izkušnje in prepoznane lekcije iz preteklega leta. V 2024 je namreč poveljstvo 1. brigade prvič v celoti poskrbelo za organizacijo, priprave in izvedbo vaje (v vlogi vodstva vaje, to je EXCON – *exercise control*). Na vaji je sodelovalo tristo pripadnikov SV in skupaj dvesto pripadnikov iz Italije, Madžarske, Severne Makedonije, Španije, ZDA in še kanadski izvidniški vod, ki je na vajo prišel iz Latvije kot del večnacionalne bojne skupine. Svet je skupaj z zavezniki ali zaradi zaveznikov še manjši in bolj povezan – to je namreč tista bojna skupina, v kateri

je trenutno SVNKON 17 FLF LVA s protiolepnim vodom 10. izvidniškega bataljona.

Za zadnjo fazo vaje (bataljonska taktična vaja na območju Jelovice) smo brigado sestavili tako, kot je to običajno pri primerljivih zavezniških državah. Tako smo dobili vadbeno strukturo 1. brigade, ki je imela vse bojne funkcije (poveljevanje in kontrola, manever, ognjena podpora, obveščevalna zagotovitev, zaščita, zagotovitev delovanja). Sestavljali so jo izvidniški bataljon, trije manevrski bataljoni, artilerijski in inženirski bataljon, logistična četa, četa zvez in baterija zračne obrambe. Podobne sestave smo vajeni pri primerljivih državah, kamor napotujemo kontingente ali s katerimi se skupaj usposabljam. Koncept delovanja je bil ofenzivno delovanje na območju Jelovice. Za manever sta bila uporabljena dva bataljona (132. gorski bataljon na težišču kot sila za odločilno delovanje), preostali pa so bili v funkciji ognjene podpore, zaščite in zagotovitve delovanja. Pri izvedbi je bil 132. gorski bataljon kot večnacionalni gorski bataljon (*Multinational Mountain Infantry Battalion*) dejanska enota na terenu, medtem ko smo preostale imeli le navidezno na karti.

Organizacija in priprava vseh pogojev za izvedbo obeh zahtevnih vaj sta zahtevali ogromno dela in poveljstvo 1. brigade se je velikokrat znašlo na točki prekomerne obremenitve. V obeh je bilo organizirano kot vodstvo vaje (angl. *exercise control* – EXCON) z vsemi potrebnimi elementi za izvedbo (del k izvedbi in zagotovitvi pogojev za izvedbo so prispevale enote SV). V čem je torej pomen vaj, kot sta Sokol 2025 in Zvezda Triglava 2025, za poveljstvo 1. brigade?

S temi vajami vzdržujemo kondicijo vojaškega znanja. Da se ne ukvarjamo le s takšnimi in drugačnimi vrstami dokumentov, temveč da si jasno odgovorimo, kaj pomeni OČISTITI cilj RAVEN in kaj pomeni ZAVZETI cilj JACK. Kdaj je očiščen? Kdaj zavzet? Kaj to zahteva? Kakšne pogoje? Kakšno koordinacijo? Kako potekata načrtovanje in izvajanje ognjene podpore na ravni brigade? Obveščevalni cikel? Novosti na področju komunikacijsko-informacijskih sistemov? Uporaba sistemov brezpilotnih zrakoplovov? Kako se načela bojnega delovanja kažejo pri izvedbi vaj v praksi? Osredotočenost, svoboda delovanja? Enostavnost in prilagodljivost? Ohranjanje bojne morale v večdnevem delovanju v zahtevnih terenskih in vremenskih razmerah?

Za vajo Zvezda Triglava 2025 smo uporabili z zavezniki primerljivo sestavo brigade. Pripadniki štaba se morajo zavedati, kaj vse mora sodobna brigada imeti v svoji sestavi, da lahko (učinkovito) deluje. Čeprav izkušnje iz Ukrajine marsikaj postavijo

na glavo. Danes imamo namreč sestavo 1. brigade v primerjavi s preteklimi leti zelo osiromašeno. Ali bomo za delovanje v bližnji prihodnosti, ki je danes bolj negotova kot kdaj prej v zadnjih desetletjih miru, imeli sestavo, kot je danes, ali bomo imeli več »topov, žive sile in sistemov«?

Vloga vodstva vaje in organiziranost poveljstva 1. brigade v obliko EXCON. Kaj vse je treba opraviti, preden se neka vaja obsega bataljona, tudi mednarodna, sploh zgodi? Kaj vse potrebujemo? Kako organizirati? Kako združiti prizadevanja? Organizacija in izvedba načrtovalnih dogodkov?

Vzpostavljamo oziroma ohranjamo sodelovanje z zavezniki. Izkušnje iz organizacije načrtovalnih konferenc. Izzivi načrtovanja različnih zmogljivosti zaveznikov. Drobni izzivi večnacionalnega načrtovanja in delovanja, uporaba terminologije, izdelava dokumentov. Osebnosti, profesionalne izkušnje.

Verjetno bi še lahko dodajali in naštevati ... Zahtevno, vendar odlično je bilo, da smo imeli dve bataljonski vaji za oba bataljona. In da ne bo dileme – za pripadnike štaba je bil postroj ob koncu vaje Zvezda Triglava 2025 (kot pri vaji Sokol 2025) ponosno doživetje ob še eni uspešno zaključeni zgodbi.

Še nekaj o organizaciji, procesih in nalogah ...

V štabu poskušamo slediti razmišljanju, nameri in želenemu končnemu stanju našega poveljnika (predvidevati dogajanje in vnaprej pripravljati okvirne variante možnega delovanja), da bi načrtovanje, priprava in izvedba lahko čim hitreje potekali, oziroma

povedano drugače, da bi zanka OODA (*observe, orient, decide, act* – opazovanje, orientiranje, odločanje, delovanje) lahko delovala tekoče. Da bi bili malo pred časom in (so)oblikovali dogajanje, in ne le sledili tempu. To zahteva od ljudi, ki so v štabu, pogum, integriteto in kritično razmišljanje, saj lahko le tako dajemo prave in pravilne variante delovanja poveljniku in gremo na koncu dneva domov z dvignjeno glavo, da smo naredili tako, kot je prav. V letu 2025 smo se veliko ukvarjali s preoblikovanjem, kar nam je naredilo marsikateri izziv še večji in nam prineslo nemalo dodatnih nalog. Proces preoblikovanja še potekajo, upamo pa, da bo tudi preoblikovanje štabov prineslo boljšo izvedljivost nalog ter smiselno in optimalno organizacijo, ki bo sledila poslanstvu enote. V uvodu sem navedel, da je sestavni del štaba tudi oddelek S-5. Res je, vendar so bili pripadniki iz tega oddelka z reorganizacijo SV sredi poletja prerazporejeni v Prostorske sile. Pri tem pa so procesi, s katerimi se je S-5 ukvarjal, ostali. Del nalog sta prevzela že tako obremenjena oddelka S-1 in S-3, ne predstavljamo pa si, da bo to končno stanje, torej da bo poveljstvo 1. brigade na koncu brez S-5. Proces civilno-vojaškega sodelovanja so namreč zahtevni in pomenijo interakcijo z zunanjim okoljem, kjer so napake, četudi majhne, še toliko bolj vidne. Morali bi imeti vsaj odsek za civilno-vojaško sodelovanje znotraj S-3 ...

Pri preoblikovanju tako trčimo na vprašanja sestave štaba in procesov v štabnih oddelkih. Kateri oddelki? Koliko pripadnikov? Razmejitve procesov med ravnimi in med poveljstvi? In pa neločljivo povezano s tem še sestava 1. brigade. Koliko bataljonov? Kakšni

bataljoni? Katere bojne funkcije? Kakšno je poslanstvo 1. brigade? Ali ga lahko uresničimo? Katera oprema? Kdaj?

Ne glede na pestro, izzivov polno in zahtevno 2025 lahko rečemo, da smo konec leta bolj usposobljeni in izkušeni, da več znamo, da smo kar nekaj (novega) doživeli, preživeli in se naučili. Hkrati pa moramo priznati, da nam okolje kroji reorganizacijo, kar pomeni, da nas je manj, da reorganizacija še poteka (zmanjšanje na 40 pripadnikov, pri čemer še nimamo nove formacije in opredeljenih sprememb v procesih). In da verjetno v 2026 ne bo nič kaj drugače ... General Jim Mattis je v knjigi *Call Sign Chaos* pisal, da se moraš kot pripadnik štaba konec dneva vprašati, ali si ta dan naredil vse, kar je bilo mogoče, da bi bile odločitve poveljnika prave in da bi enote učinkovito delovale. Meni tak kratek obračun konec tedna pomaga, sploh takrat, ko smo v nekaj vložili kar dosti energije, pa rezultat ni bil ravno viden ali pa učinek ni bil preprosto merljiv ...

V uvodu sem zapisal nekaj o uresničevanju ključnih nalog. Ob navedenih vajah in kontingentih za Latvijo in Slovaško je nujno dodati, da je poveljstvo poskrbelo

še za priprave SVNKON 05, 06 in 07 EUMAM UA (European Union Military Assistance Mission Ukraine) ter SVNKON 52 Kfor, navsezadnje pa še za združevanje prizadevanj za izvedbo res dobrega dneva odprtih vrat Vojašnice Edvarda Peperka v Mostah (po treh letih).

Naj ne bo pozabljeno, da so za uspeh ključnih (ali bistvenih ali težiščnih ali kakorkoli jih pač imenujemo) pomembne vse naloge, tudi vse drobne, vsakodnevne, rutinske naloge, pri čemer ima pomembno, vendar dostikrat manj vidno vlogo naš Oddelek za podporo poveljstva 1. brigade (vsem znani OPOD), ki nam zagotovi, da imamo ob pravem času in na pravem mestu tisto, kar potrebujemo. Ali lovimo zadnje roke? Velikokrat. Ali kdaj zamudimo? Tudi. Ali česa ne opravimo? Redko kdaj, se pa zgodi. Kdor dela, tudi greši. Kakor koli, tistih dobrih 30 pripadnikov štaba poveljstva res zelo trdo dela celo leto, da lahko konec leta rečemo, da smo ključne naloge uresnili. To je v 2025 pomenilo tudi to, da je bila večina teh pripadnikov na devetih enotedenskih in več dvo- in tridnevniških blokkih terenskega dela zunaj matične lokacije! Zahvala in pohvala vsem – MI SMO PRVI!

10. IZVIDNIŠKI BATALJON

Podpolkovnik Žiga Pretnar, poveljnik 10. izvidniškega bataljona

10. pehotni polk se je v sklopu preoblikovanja SV v decembru 2024 preimenoval v 10. izvidniški bataljon in simbolno izvedel slovesnost ob prvem postroju 17. decembra 2024. Pred natanko 34 leti na ta dan se je namreč prvič postrojila 1. specialna brigada MORiS, katere pripadniki so osem let pozneje skupaj z 10. bataljonom za mednarodno sodelovanje ustanovili 1. brigado SV. To je bogata krvna linija, tradicija, na katero smo v Desetem neizmerno ponosni.

Devetega oktobra 2025 je enota dobila svojo novo formacijo, 10. izvidniški bataljon je tako postal uradna entiteta z zakonito podlago za nadaljnji razvoj. Vendar pot od preimenovanja do odobrene formacije ni bila ne hitra in ne lahka. Iskanje identitete in njeno razumevanje tako znotraj enote kot v nadrejenih poveljstvih sta zahtevala veliko prizadevanj, vzponov ter padcev. Po seriji majhnih, inkrementalnih uspehov smo dosegli enotnost prizadevanj in splošno soglasje glede ustrezne sestave v danem času ter prostoru. Sledimo samorastniški tradiciji krojenja lastne usode, strokovno stabilnim odločitvam in iskanju možnosti za napredek ter razvoj.

Razvoj izvidniškega bataljona pa se ni začel tu. Stroka Slovenske vojske je že pred leti postavila temelje enote na podlagi izdelane taktične študije, ki je obsegala celovit pristop k razvoju zmogljivosti in se še danes uporablja kot vodilo pri oblikovanju te zmogljivosti. Temu dodajamo izkušnje iz trenutnega operativnega okolja in razvoja bojevanja v dobi, v kateri živimo. Etos in srce izvidništva pa smo v bataljonu vzpostavili

in gojili skozi vsa leta delovanja enote v obliki lahkih izvidnikov, ki so danes eden izmed ključnih gonilnikov razvoja.

10. izvidniški bataljon kot nosilec razvoja enega ključnih kopenskih ciljev zmogljivosti – srednji bojni izvidniški bataljon (SBIB) – predstavlja jedrno zasnovano razvoja izvidništva, ki se močno razlikuje od preostalih enot SV, zlasti, ker se prvič v zgodovini SV gradi omenjena zmogljivost na bataljonski ravni. Pomembna razlika je, da poslanstvo in bistvene naloge SBIB v glavnem podpirajo bojno funkcijo obveščevalne zagotovitve, v nasprotju z vlogo pehotnih enot, ki z ognjeno močjo in manevrom v neposrednem spopadu porazijo sovražnika in s tem v glavnem podpirajo bojno funkcijo manevra. Poudariti velja, da je v veliki večini držav zaveznitva taka zmogljivost zaradi svoje specifične samostojen rod (konjenica – *cavalry*).

Pri SBIB gre za nadgradnjo do zdaj znanih zmogljivosti izvidništva, predvsem z dodajanjem nasilnega izvidovanja in razširitvijo varnostnih nalog. Posledično ta nadgradnja določa tudi nove, bistveno večje zahteve po ognjeni moči, zaščiti, opremljenosti enote in spremenjeni taktiki enot, ki izvajajo tako izvidništvo. Namenjeno je zagotavljanju podatkov in informacij, ki so bistvene za sile v stiku ali blizu sovražnih sil.

Po vzpostavitvi bataljona smo v začetku leta 2025 z vso hitrostjo in številnimi prizadevanji začeli vzpostavljati pogoje za razvoj izvidništva v enoti. Fokus je bil

usmerjen v pripravo kontingentov FLF SVK in FLF LVA, katerih napotitev je bila načrtovana v maju. Z omejenimi sredstvi in časom smo začeli usposabljanje ključni kader in pripravljati postopke na ravni skupine, oddelka in voda. Osredotočili smo se skoraj izključno v izvidniške naloge, saj smo pri FLF SVK na območje delovanja prvič napotili izvidniško četo. Postopke smo preverili na vaji Sokol 2025, ki je bila platforma za testiranje postopkov in preverjanje obeh kontingentov. Tako v primeru izvidniške čete v FLF SVK kot tudi protiklepnega voda na FLF LVA smo prvič na misijo napotili enoti na vozilih Perun. Obdobje priprav in vzpostavitve izvidništva se je simbolno končalo z vajo Sokol 2025, ki je pokazala pripravljenost in utrla pot za nadaljnji razvoj ter reševanje ugotovljenih vrzeli. To je bil čas, ko je v 1. brigadi ponovno zadišalo po Desetem.

Kot srednji izvidniški bataljon bo enota namenjena izvidovanju v predpolju divizije, kar posledično izpostavlja več odpornosti in preživetja na bojišču. Umeščenost izvidniškega bataljona na bojišču je namreč globoko pred manevrskimi enotami. Od vsakega izvidnika pa to zahteva višjo raven samostojnosti, pobude in razumevanja poveljevanja s poslanstvom. Zaradi narave bojnega izvidništva se mora starešinski kader prilagoditi na čim večjo svobodo delovanja in sprejemanje hitrih odločitev, prilagodljivost in delovanje z malo ali brez zunanje podpore. Ustrezne kompetence pa lahko dobimo le z zahtevnim usposabljanjem, ki lahko pripelje do

ustrezne podlage znanja in izkušenj za uresničevanje poslanstva.

Sredstva, ki so potrebna za uresničevanje poslanstva, se razlikujejo od sredstev, ki smo jih uporabljali do tega trenutka. Na trenutnih sredstvih je uresničevanje poslanstva omejeno. Zaradi potreb enote in razvoja cilja zmogljivosti je nujen proaktiven, enoten in celovit pristop k popolnitvi enote z ustreznimi viri, tako materialnimi kot tudi kadrovskimi. Razvoj in pridobitev sistemov, kot so optoelektronska sredstva, oborožitev, specialna vozila in ustrezna maskirna sredstva, sta življenjskega pomena, saj enota že prevzema svoje poslanstvo. Med zahtevanimi sredstvi zlasti izstopa brezpogojna potreba po čimprejšnji pridobitvi ustreznih sistemov brezpilotnih zrakoplovov, brez katerih si prisotnosti na bojišču ne smemo več predstavljati.

Jedro značaja enote predstavljajo njeni pripadniki, ki s svojim odnosom do soborcev in enote gradijo prihodnost bataljona. Združuje jih enotnost prizadevanj in poistovetenje s temeljnimi kamni enote: zvestoba, čast, pogum. Ti trije veličastni pojmi nas opredeljujejo. Narekujejo nam, kdo in kaj smo. So naša svetla oaza v širni puščavi zmede in negotovosti. So

naše sidro in ciljne zbirne točke: zgraditi pogum, kjer je pogum padel; vzpostaviti zaupanje, kjer za njega ni več razloga; ustvariti upanje, ko upanje izgine.

Sokole odlikuje tudi odpornost, ki je pomembna vrlina. Pomembna je za preživetje, za »stati inu obstati«. Pomembna je za narod, za obrambno-varnostni sistem, vojsko in pomembna je za enoto. 1. brigada in Deseti sta skozi zgodovino razvoja in delovanja tako fizično kot kognitivno dosegla zavidljivo raven odpornosti. Ta se je z nenehnim bojem za preživetje in stalno dokazovanje zapisala v gene enote in slehernega posameznika. Dodelitev izvidniškega poslanstva je vlilo gorivo na ogenj, ki tli v naših srcih, in vneslo neizmerno energijo ter željo po razvoju. Sokoli so dokazali, da z ustrezno alokacijo virov, predvsem pa z možnostjo po usposabljanju lahko v kratkem času dosežemo visoke mejnike.

Uspehi in napredek, ki je bil dosežen v razvoju izvidniškega bataljona, so rezultat mentalitete sokolov in njihove neustavljive energije. Kot poveljnik enote sem ponosen, hvaležen in neizmerno ponižen, da imam priložnost in čast voditi tako ekipo velikosrčnih bojevnic in bojevnikov.

Lahki izvidniški vod 10. izvidniškega bataljona

Nadporočnik Andraž Hočevar in višji vodnik Primož Tekavčič

Lahki izvidniški vod (LIZVV) 10. izvidniškega bataljona (10. IB) je gonilna sila izvidništva in njegovega razvoja v Slovenski vojski. Leto 2025 je bilo za enoto leto številnih sprememb, katerih skupni cilj so bili večja usposobljenost, strokovnost in še trdnejša kohezivnost kolektiva. Dinamiko dela so zaznamovala številna individualna in kolektivna usposabljanja, strokovni tečaji ter vojaška tekmovanja doma in v tujini, na katerih so pripadniki enote dosegali vrhunske rezultate.

V prvi polovici leta je bil poudarek namenjen kakovostni pripravi in izvedbi usposabljanja za pridobitev vojaške evidenčne dolžnosti (VED) lahkega izvidnika. Trimesečno usposabljanje je potekalo v okolici Vojašnice Andreja Barona Čehovina v Postojni ter na Osrednjem vadišču Slovenske vojske Počank. Program je zasnovan tako, da kandidate psihofizično preizkusi in jim v treh fazah posreduje znanje, ki ga zahteva delo v LIZVV. Kandidati so se usposabljali iz tehnik premikanja posameznika in skupine v predpolju, iz preživetja v naravi, gornišтва, premagovanja vodnih ovir, postopkov z orožjem, uporabe specialistične opreme ter drugih značilnosti

delovanja LIZVV. Usposabljanja se je udeležilo 27 kandidatov, od katerih je devet pripadnikov 10. IB uspešno opravilo VED. Večina jih danes že opravlja delo v enoti.

Enota redno skrbi za dvig individualne usposobljenosti pripadnikov z različnimi specialističnimi tečaji in licencami. Med drugim so se letos udeležili usposabljanja za operaterje oborožitvene postaje CROWS, pri čemer je večina inštruktorjev prav pripadnikov LIZVV. Zaradi poudarka na specialističnem znanju je bil eden izmed pripadnikov v prvi polovici leta napoten na tečaj bojnega reševalca v Združene države Amerike, ki ga je uspešno zaključil. Pridobljeno znanje s področja vojaške medicine pripadniki s pridom uporabljajo tudi pri delu na reševalnih postajah po Sloveniji. Pomemben del delovanja enote je tudi področje vojaškega preživetja v naravi. Na podlagi dosežene strokovne ravni so bili pripadniki LIZVV letos napoteni kot inštruktorji preživetja v naravi v podporo slovenskemu kontingentu v Latviji.

Med 16. junijem in 11. julijem 2025 je v organizaciji 10. IB potekal VIU za pridobitev naziva srednjega izvidnika. Pettedensko usposabljanje je namenjeno pripadnikom, ki delujejo v izvidniških enotah, in vključuje postopke izvidovanja, maskiranja, orientacije ter delo s sistemi, ki jih uporablja enota. Pripadniki LIZVV so s svojim znanjem in izkušnjami pomembno prispevali k organizaciji in izvedbi tečaja ter k

prenosu znanja na sobojevnike 10. IB. Prvega VIU za pridobitev naziva srednjega izvidnika se je udeležilo 17 pripadnikov.

Kljub zahtevnemu tempu usposabljanj se pripadniki LIZVV redno udeležujejo strelskih tekmovanj v natančnem in dinamičnem streljanju, na katerih pogosto dosegajo najvišja mesta. Enota je sodelovala tudi na tradicionalnem tekmovanju oddelkov Slovenske vojske, kjer je med desetimi domačimi in sedmimi tujimi ekipami osvojila odlično tretje mesto. Tekmovanje je bilo namenjeno preverjanju osnovnih vojaških veščin, sposobnosti timskega dela ter krepitvi bojnega duha in zdrave tekmovalnosti v enotah Slovenske vojske. Pripadniki LIZVV so se udeležili tudi mednarodnega tekmovanja Saint Martin International Reconnaissance Competition na Madžarskem.

LIZVV je že od samega začetka sestavni del Desetega. Gre za enoto, zgrajeno na temeljih predanosti, strokovnosti in trdega dela izjemnih posameznikov. V njej si vedno prizadevamo za popolnost, kjer se standardi ne le dosegajo, temveč presegajo. Kot tak predstavlja LIZVV eno izmed pomembnih zmogljivosti, ki jih poveljnik izvidniškega bataljona uporablja pri izvajanju izvidniško-varnostnih nalog. Enota omogoča poveljniku učinkovito podporo pri poveljevanju in je sposobna izvajati najzahtevnejše naloge, ki neposredno prispevajo k uspešnemu uresničevanju poslanstva 10. izvidniškega bataljona.

Ostrostrelci 10. izvidniškega bataljona v letu 2025

Višji vodnik Andraž Lesica

Leto 2025 je prineslo veliko spremembo ostrostrelcem 1. brigade, saj so se kot posledica ustanovitve 10. izvidniškega bataljona (10. IB) odcepili od Lahkega izvidniškega voda, v katerem so delovali od začetka. Ta sprememba je prinesla tudi novo formacijo, potrebo po novem konceptu delovanja in umestitev v 10. IB. Letos so ostrostrelci 10. IB izvedli dolgo pričakovano vojaško izobraževanje in usposabljanje (VIU) za pridobitev naziva ostrostrelca. Začelo se je 10. februarja v Postojni. Pri izvedbi VIU so sodelovali ostrostrelci iz vseh enot Slovenske vojske. Tečaj je potekal v treh fazah. Prva je bila evalvacijska faza, druga izvidniška in tretja ostrostrelska faza. V prvi fazi, ki je trajala en teden, je bil glavni cilj preizkusiti posameznikovo psihofizično pripravljenosti in splošno vojaško znanje. Druga faza je trajala šest tednov, poudarek je bil na izvidniški taktiki. Zadnja ključna faza, na katero so se vključili tudi kandidati z že opravljenim vedovnim usposabljanjem A11102 – izvidnik, pa je trajala en mesec. Namenjena je bila izključno streljanju ter učenju in preverjanju iz tehnik zalezovanja (*stalk*). VIU se je sklenil 30. aprila in ostrostrelska sekcija v 10. IB je postala večja za tri nove ostrostrelce.

Junija so bili pripadniki OSTs napoteni na tečaj Night Shooting v Nemčijo. Trajal je dva tedna, poudarek pa je bil na streljanju in opazovanju v razmerah zmanjšane vidljivosti. Prav tako smo junija poslali

ostrostrelca na funkcionalni tečaj Advanced Sniper Course 2501 v Kanado. Tečaj je trajal en mesec in na obeh so naši ostrostrelci dosegli odlične rezultate.

V julij smo vstopili s ciljem, da prihajajoče mesece dopustov v celoti izkoristimo za streljanja in individualna ter kolektivna usposabljanja. Tako je OSTs do oktobra vsak mesec izvedla tri streljanja na daljše razdalje z ostrostrelnim orožjem kalibra .308 in .338, tri zalezovanja kot posameznik, par in skupina (*detachment*). Vse to so izkoristili tudi kot priprave na naslednje naloge, in sicer usposabljanje oddelčnih strelcev v mednarodnem okolju na Slovaškem in ostrostrelno tekmo v Bolgariji.

Na kratkotrajno napotitev na Slovaško je odšlo sedem ostrostrelcev 10. IB in štirje ostrostrelci, ki delujejo v specialni enoti (SEP) civilne policije. Tam so priredili petdnevno usposabljanje oddelčnih strelcev slovenskega kontingenta na Slovaškem, oboroženih sil Portugalske in Češke ter ostrostrelce Španske vojske. Kot rezultat sodelovanja so tako OSTs 10. IB, pripadniki SEP in oddelčni strelci slovenskega kontingenta pridobili novo znanje in izkušnje, ki jih bodo implementirali pri svojem delovanju doma in v tujini.

Na tekmovanje v Bolgarijo sta bila napotena dva naša ostrostrelca in dva ostrostrelca iz Specializirane enote vojaške policije (SEVP). Tekmovanje je trajalo štiri

dni v zahtevnih pogojih, vendar smo kljub zastarelosti naše opreme, ki se ne more primerjati z opremo drugih ostrostrelskih enot doma in v svetu, dosegli vrhunsko četrto mesto.

V preostanku leta OSTs čakajo dodatna streljana in usposabljanja, namenjena pripravam na različna ostrostrelska tekmovanja. Tekmovanja v novembru v Nemčiji se aktivno udeležujemo zadnjih nekaj let in vedno dosežemo vrhunski rezultat na svetovni ravni. Za konec pa nas decembra pred prazniki čaka še zadnje tekmovanje, ki prav tako poteka v Nemčiji. To je tekmovanje z imenom Bad Condition, na katero se

vračamo kot lanski zmagovalci. Verjamemo, da bodo tudi letos posegli po najvišjih mestih.

OSTS je tako v 10. IB ena izmed ključnih zmogljivosti in neposredno podpira poveljnika izvidniškega bataljona pri uresničevanju poslanstva. Omogoča mu prilagodljivost in več svobode manevra na njegovem območju delovanja. Poleg tega so pripadniki te enote visoko usposobljeni s področja izvajanja izvidniških nalog, zato skupaj z Lahkim izvidniškim vodom predstavljajo gonilno silo izvidništva in njegovega razvoja v Slovenski vojski.

Prihodnost sistemov vojaške informacijsko-komunikacijske tehnologije in razvoj taktike zvez

Nadporočnik Adam Vrtačnik, S-6 10. izvidniškega bataljona

Prihodnost sistemov vojaške informacijske tehnologije bo lahko diktiralo vkomponiranje umetne inteligence (UI), sistemov zvez, odpornih proti elektronskemu vojskovanju, in kvantne tehnologije. Velik poudarek bo tudi na ustvarjanju in upravljanju podatkovnih mrežnih baz, ki z vkomponirano pomočjo UI še pospešijo in optimizirajo obdelavo podatkov in tako olajšajo delo odločevalcev.

Izjemen poudarek v bližnji prihodnosti vojaških IKT-sistemov gre potencialno pripisati uporabi umetne inteligence. Velik potencial uporabe UI v vojaških IKT-sistemih je predvsem v avtomatizaciji analize obveščevalnih podatkov, optimizaciji logistike ter uporabi avtonomnih vojaških kopenskih vozil brez posadke. V praksi bi se v trenutne ali nove sisteme vojaške IKT vkomponirali algoritmi UI, ki bi združili in obdelali obveščevalne podatke, prepoznali določene vzorce ter predlagali rešitve odločevalcem. Glavna težava pri implementaciji UI v oborožitvene sisteme je etičnost uporabe UI za uničevanje nasprotnika, saj zamisel že meji na scenarij iz filma Terminator. Z etičnostjo uporabe UI v avtomatizaciji oborožitvenih sistemov se države članice Nata zavedajo etičnih posledic, ki jih tak sistem prinaša. Medtem pa se države, kot sta Kitajska in Rusija, ne obremenjujejo z etičnostjo uporabe UI v svojih sistemih. Zaradi potenciala UI večina držav vlaga v njen razvoj, saj bi implementacija UI drastično povečala zmogljivost vojaških sistemov pri izvajanju vojaških operacij. Uporaba UI bi pripomogla pri vojaški taktiki poveljevanja in kontrole, saj bi optimizirala proces odločevanja. V sodobnih konfliktih nasprotnik uporablja raketne napade, napadov »rojev« samomorilskih brezpilotnikov in

intenzivni uporabi elektronskega vojskovanja. Zaradi zasičenosti s podatki in kratkega odzivnega časa, potrebnega ob teh napadih, je kognitivna sposobnost človeka na preizkušnji. Tako bi UI pripomogla k lažjemu procesu vodenja in poveljevanja. Uporaba UI bi tudi omogočila decentralizacijo poveljevanja in kontrole. V bližnji prihodnosti morda ne bo več potrebna prisotnost odločevalcev po sektorjih v vojaškem procesu odločanja, saj bo za analizo vsakega sektorja poskrbela UI. UI ima tudi potencial pri uporabi v domeni elektronskega vojskovanja. Do zdaj sisteme elektronskega vojskovanja upravlja in nadzira človeški dejavnik. Z implementacijo UI bi se drastično zmanjšal odzivni čas ob defenzivnem in ofenzivnem delovanju elektronskega vojskovanja. Tako lahko na primer radijske postaje zaznajo motenje nasprotnika in že same preklopijo na drug način delovanja, da se izognejo motenju.

Satelitski sistemi bodo tudi v prihodnje ostali pomemben globalni medij prenosa podatkov. Satelitske zveze bodo postale še bolj mrežene in odporne. Za prihodnost satelitskih zvez sta predvidena razvoj in porast satelitov v nizki orbiti. Tako bi se še povečala hitrost prenosa podatkov in zmanjšala latenca prenosa podatkov. Na tem principu satelitskih zvez v nizki orbiti že deluje komercialni STARLINK, ki se je v Ukrajini izkazal za nepogrešljivega. V prihodnosti se bodo nadgrajevale satelitske zveze z večjo zaščito in odpornostjo proti motenju/posredovanju nasprotnika. Satelitski sistemi bodo uporabljali podobne tehnologije kot sistemi taktičnih radijskih zvez. Uporabljali bodo tehnologije, kot so frekvenčno skakanje in visoke oddajne moči, s čimer bodo nasprotniku onemogočili motenje. Z večjim številom manjših satelitov, vkomponiranih v eno mrežo v nizki orbiti, se poveča stopnja redundance, saj pri uničenju oziroma nedelovanju enega satelita sistem še vedno deluje. V bližnji prihodnosti bodo uporabljena tudi hibridna komunikacijska omrežja, ki si bodo lastila satelitske in radijske povezave. Tako bodo enote na bojišču uporabljale taktične sisteme zvez, ki bodo za delovanje uporabljali vse vrste komunikacij, od uporabe komercialnih mobilnokomunikacijskih storitev prek uporabe taktičnih radijskih omrežij do satelitske povezave. Tako bo posamezniku na voljo večje število možnosti komuniciranja, ki bi ga naprava sama izbrala po najboljši povezljivosti. Taktične prednosti satelitske zveze bodo omogočale stalno realno povezljivost sistemov in enot s poveljniškimi mesti, kar bo omogočilo kristalno jasno situacijsko zavedanje. Uporaba satelitskih sistemov zvez bo omogočala tudi nemoteno delovanje poveljevanja in kontrole.

Če bi nasprotnik motil delovanje enega transporta v satelitskih zvezah, je z možnostjo redundance na voljo še drugi transport do istega satelitskega sistema. Z uporabo satelitskih zvez pravzaprav ni kotička na svetu, ki ne bi imel možnosti zveze. Z uporabo satelitskih sistemov lahko omogočimo povezljivost oddaljenih mornariških elementov ali globinskih izvidnikov, ki delujejo na bolj odročnih območjih.

Kvantna tehnologija je perspektivno novo področje, ki v sistemih IKT omogoča najvišjo stopnjo zaščite komunikacije. V bližnji prihodnosti se pričakuje, da bo večina zaščitenih zvez potekala prek kvantne distribucije kriptografije. Ta način uporabe kvantne tehnologije pomeni popolnoma nov način uporabe enkripcije v komuniciranju, ki jo je s trenutno tehnologijo nemogoče dešifrirati. Poleg popolne zaščite zvez je edina pomanjkljivost uporabe kvantne tehnologije možnost delovanja v vidnem polju, tako je za delovanje potreben radiorelejni transport medija ali preprosta fizična povezava z optičnim kablom.

Omenjeni sistemi vojaške IKT si prizadevajo za medsebojno povezljivost v enem velikem omrežju. Povezljivost vojaških sistemov IKT je mogoča z uporabo pete generacije IKT in v prihodnosti šeste generacije, ki omogoča minimalno latenco in največje hitrosti prenosa podatkov. S temi pogoji delovanja sta možna nemoteno delovanje in prenos podatkov, kar omogoča generiranje velike operativne slike, ki bi bila vidna vsem stopnjam vojaškega sistema. Tako je situacijsko zavedanje s pomočjo mreženja na voljo od poveljnika voda, ki poveljuje tridesetim ljudem, do poveljnika armade, ki poveljuje petdeset tisoč vojakom. Z uporabo enega skupnega omrežja

se poleg povečanja situacijskega zavedanja zmanjša odzivni čas poveljujočih, saj spremlja isto situacijsko zavedanje kot vojak na bojišču. Ko na primer izvidniški element opazi nasprotnika, podatke o njegovi velikosti, lokaciji in smeri premika posreduje v realnem času v nadrejeno poveljstvo, ki že med pridobivanjem podatkov na cilj usmeri artilerijsko podporo. Z mreženjem, pri katerem se uporablja tehnologija MESH ali AD-HOC, so vojaški IKT bolj odporni proti sovražnikovemu ofenzivnemu elektronskemu vojskovanju. Tako lahko v mreži dvajsetih uporabnikov nasprotnik moti na primer dva uporabnika. S tem mreža ni komprimirana, saj preostalih osemnajst uporabnikov še vedno lahko komunicira in prenaša

podatke. Z uporabo kompleksnosti mreženja je lahko procesiranje podatkov hibridno. Pomeni, da bi za strateške odločitve, ki potekajo v zaledju, lahko uporabljali procesorsko moč storitev v oblaku in bi bila pretočnost teh podatkov na voljo s stabilno povezavo. V nasprotju bi enote na bojiščih uporabljale metodo robnega procesiranja (angl. *edge computing*). S to tehnologijo so strežniki fizično bližje vojaškim IKT in s tem zmanjšajo latenco pri prenosu podatkov. Prav tako imajo možnost lokalne obdelave podatkov, kjer se v višje ešalone prenašajo že obdelani podatki z bojišča. Prednost robnega procesiranja je tudi zmanjšanje obremenjenosti omrežja z nepotrebnim stalnim oddajanjem oziroma sprejemanjem podatkov.

132. GORSKI BATALJON

Za gamse je edina prava pot tista proti vrhu!

Višji praporščak Silvo Grčar

Preteklo leto je bilo za pripadnike 132. gorskega bataljona ponovno zahtevno, kot so zahtevne steze, po katerih hodimo pripadniki gorske enote Slovenske vojske – »gorci«. Sposobnost spoprijemanja z zahtevnimi situacijami pa zanesljivo dosegamo zaradi stalne krepitve psihofizične pripravljenosti, učenja, usposabljanja, urjenja in discipline. Kljub napornemu in pestremu letu se lahko nazaj ozremo z zadovoljstvom. Med drugim smo izvedli usposabljanje mitraljeških posadk, proženje sredstva usmerjenega delovanja (SRUD) in taktično vajo z bojnim streljanjem oddelka pripadnikov rezervne sestave. Na plezališčih in v visokogorju smo nadaljevali redno in modularno usposabljanje iz gorniških veščin. Tako

usposabljanje vključuje premik z bojno opremo in izvedbo gorniških veščin, s poudarkom na premikanju ob vrvmi ograji, na uporabi vrvmne žičnice, prostem plezanju, uporabi prusika, spustu po vrvi, in vojaško turno smučanje. Usposabljanje za gorsko bojevanje temelji na programih in katalogu gorniških veščin – gorska pehota, da bi posamezniki usvojili ustrezne ravni usposobljenosti (nazivi). Nadaljevali smo tudi z usposabljanjem novih reševalcev letalcev. Glede tega sta bila sprejeta tudi nov program in priročnik za usposabljanje reševalcev letalcev. Sprejet je bil tudi program funkcionalnih vojaških usposabljanj za vojaka – pehota, ki vključuje modul B (vojaški gornik). Pripravljenost za delovanje dosegamo tudi

s krepitvijo z vadbo in športom.

Pripadniki 132. gorskega bataljona so tudi letos dosegali odlične ekipe in posamezne uvrstitve na prvenstvih Slovenske vojske in drugih vojaških športnih tekmovanjih, kot so Memorialni tek Boštjana Kekca, tek na smučeh, veleslalom, patroljni tek, Brajnikov memorial. Namesto zaključka naj poudarimo, da se odlični rezultati dosegajo predvsem zaradi pripravljenosti posameznikov in kolektiva ter odličnega voditeljstva in poveljevanja.

Odličen rezultat pripadnika 132. gorskega bataljona na tečaju za vodje skupin v Nemčiji

Poddesetnik Nik Zalokar, višji praporščak Silvo Grčar

Za doseganje usposobljenosti za gorsko bojevanje se pripadniki 132. gorskega bataljona redno udeležujemo tudi pehotnih usposabljanj. Na takih usposabljanjih nadgrajujemo in utrjujemo izurjenost iz taktičnih postopkov in uporabe oborožitve. Na kariernih usposabljanjih na vseh ravneh pa pridobivamo vodstvene veščine. Na posebne prepoznane dosežke pripadnikov, ki so se v letu 2025 izkazali v vodstvenih veščinah, smo še posebno ponosni. Poddesetnik Nik Zalokar iz 1. gorske čete 132. gorskega bataljona se je od 12. februarja do 7. marca 2025 udeležil tečaja za vodje skupin Basic Leader Course (BLC) v 7th Army Noncommissioned Officer Academy v Grafenwoehru (Nemčija). Tečaj je temeljil na postopkih vodenja enot, usposabljanja vojakov in opravljanja nalog ter krepitvi fizične pripravljenosti vojakov in vzdržljivosti. Skupaj z drugimi slušatelji je poddesetnik Nik Zalokar štiri tedne nadgrajeval sposobnosti voditeljstva, vojaških veščin in vojaške taktike. Pripadnik je bil na usposabljanju za vodje skupin v generaciji 004-2025 prepoznan za najboljšega od vseh mednarodnih udeležencev. Zaradi odličnega prispevka na področju vojaških vsebin in voditeljstva mu je bil po uspešnem zaključku usposabljanja dodeljen naziv *distinguished international military student*.

Bojna pripravljenost skozi šport v 132. gorskem bataljonu – naddesetnik Robert Božič

Višji praporščak Silvo Grčar, naddesetnik Robert Božič

Za premagovanje naporov na usposabljanjih iz gorskega bojevanja je ključna dobra psihofizična pripravljenost vsakega pripadnika 132. gorskega bataljona. Vsak mora sam poskrbeti za ohranjanje dobre psihofizične pripravljenosti. Naddesetnik Robert Božič je razporejen na dolžnost vezista voznika v oddelku zvez poveljniško-logistične čete 132. gorskega bataljona. V Slovenski vojski oziroma 132. gorskem bataljonu je zaposlen od leta 2009. Odlikujejo ga discipliniranost, natančnost in sposobnost sodelovanja v kolektivu. Še posebno pa izstopa po skrbi za psihofizično pripravljenost, ki jo ohranja z redno udeležbo na vojaški športni vadbi in sodelovanju na vojaških športnih tekmovanjih. Udeležuje se številnih vojaških športnih tekmovanj doma in v tujini. Med tekmovanji velja omeniti predvsem vojaška turnosmučarska tekmovanja v tujini, kot so Ca. S. T. A. (Italija), Edelweiss Raid (Avstrija) in podobno. Udeležuje se patroljnega teka na Pokljuki. Poleg ekipnih športov se udeležuje tudi individualnih vojaških tekmovanj in prvenstev Slovenske vojske, kot so Kekčev memorialni tek, tek na Štatenbergu, Radencih in triatlon. Naddesetnik Robert Božič se je v letu 2025 udeležil tekmovanja Brajnikov memorial in kot član ekipe v kategoriji moški – Slovenska vojska dosegel drugo mesto. Udeležil se je tudi Tekmovanja oddelkov Slovenske vojske in se izkazal kot zanesljivi član oddelka. Ravno dobra psihofizična pripravljenost in sposobnost sodelovanja v ekipi sta temelj in pogoj za uspešno opravljanje rednih in operativnih nalog v enoti. Takšna fizično zahtevna preizkušnja je bila tudi sodelovanje na največji mednarodni gorski vojaški vaji Zvezda Triglava. Naddesetnik Robert Božič je na vaji uspešno sodeloval kot vezist v poveljnikovi skupini na vadbenem območju bojišča. Božič tako predstavlja zgled pripadnikom 132. gorskega bataljona in z osebno zavzetostjo vedno znova dokazuje, da kjer je volja, je pot. Tudi po najbolj strmih stezah.

Tekmovanje Slovenske vojske, Policije in Civilne zaščite v patroljnem teku na smučeh – zimska preizkušnja

Višji praporščak Silvo Grčar

Tudi letos smo pripadniki 132. gorskega bataljona sodelovali pri organizaciji in izvedbi tradicionalnega, že 52. tekmovanja Slovenske vojske, Policije in Civilne zaščite v patroljnem teku na smučeh. To je potekalo 11. januarja na območju tekaških prog Športnega centra na Pokljuki. Tekmovanje poteka v spomin na bitko Cankarjevega bataljona v Dražgošah. Tekmovanje ekip vključuje zahtevnostne preizkušnje v različnih disciplinah. Te so tek na smučeh, met ročne bombe, streljanje z malokalibrsko puško, plazenje pod oviro, prenos ranjenega in hoja s smučmi. Tekmovanje je predvsem vzdržljivostna preizkušnja nastopajočih ekip v zimskih razmerah. Zahteva dobro psihofizično pripravljenost, spretnost, usklajenost in natančnost. Letos je organizator pripravil 12 kilometrov dolgo progo za moške in šest kilometrov za ženske. Patroljni

tek je že tradicionalna zimska aktivnost, predvsem za pripadnike 132. gorskega bataljona. Ne le, da se »gorci« tradicionalno udeležujemo patroljnega teka kot tekmovalci, kjer posegamo po najvišjih rezultatih, z moštvom sodelujemo tudi pri organizaciji in izvedbi dogodka. Tako smo tudi letos zagotavljali moštvo za organizacijski odbor, logistično podporo, varnostno zagotovitev, urejanje prog in koordinacijo, strelišče in posamezne delovne točke. Tekmovanja se je udeležilo skupaj 12 ženskih in 37 moških ekip. Tradicionalni patroljni tek na Pokljuki je bila tudi letos odlična priložnost za spoznavanje in druženje pripadnikov Slovenske vojske, Policije ter Zaščite in reševanja. K odličnemu vzdušju pa je tudi letos prispeval spodbudni nagovor ministrov za obrambo in notranje zadeve ter direktorja Urada za operativno Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje. Na zmagovalnih stopničkih pred Vojaškim objektom Rudolfa Badjure na Pokljuki so letos stale najboljše ekipe. V moški kategoriji je absolutno zmagala ekipa Specialne enote GPU, v ženski kategoriji Športna enota SV. Pripadniki pa smo še posebno ponosni na rezultat ekipe 132. gorskega bataljona, ki je v kategoriji SV – moški dosegla prvo mesto in v kategoriji moški – absolutno tretje mesto.

Rezervna sestava pripadnikov 132. gorskega bataljona na taktični vaji z bojnim streljanjem oddelka

Višji praporščak Silvo Grčar

Pripadniki rezervne sestave 132. gorskega bataljona pomembno dopolnjujemo stalno sestavo. Svojo zanesljivost in usposobljenost smo dokazali tudi z uspešno izvedbo taktične vaje z bojnim streljanjem oddelka, ki so jo 12. junija 2025 izvedli na osrednjem vadišču Poček. V enoti so pogodbeni rezervisti prvič izvedli zahtevnejšo obliko tega strelskega usposabljanja. Koncept strelskega usposabljanja je bil izveden ob podpori stalne sestave 74. srednjega pehotnega bataljona 72. brigade. Oddelek je izvedel premik s srednjim kolesnim oklepnim vozilom

Svarun 8 × 8 do izhodiščnega položaja in izkrčan izvedel premik v stik. Ob stiku so se pripadniki oddelka odzvali na nasprotnika in napredovali do končne črte napredovanja, kjer so z dimom prikrili izmik. Izurjenost pogodbenih rezervistov se je z usposabljanjem in uspešno izvedbo taktične vaje z bojnim streljanjem oddelka tako dvignila na višjo raven. Tako usposobljeni so tudi dragocena dopolnitev pripadnikov stalne sestave. Oddelek je skupaj štel osem pripadnikov rezervne sestave 132. gorskega bataljona. Posebnost uspešno izvedene taktične vaje z bojnim usposabljanjem oddelka je tudi v tem, da je oddelek vodil desetnik Iztok Bevec, ki je prav tako pripadnik rezervne sestave 132. gorskega bataljona. Taktična vaja z bojnim streljanjem oddelka predstavlja zahtevnejšo raven usposabljanja, ki zahteva izurjenost v taktičnih postopkih, več varnostnih ukrepov in podrobnejše usklajevanje taktičnih premikov. Varno in uspešno zahtevnejše strelsko usposabljanje in prispevek k uresničevanju ciljev enote sta prepoznala tudi poveljnik 132. gorskega bataljona podpolkovnik Danilo Klinar in enotovni podčastnik 1. brigade višji praporščak Andrej Draksler, ki sta vsakemu pripadniku rezervne sestave podelila spominski kovanec.

Vojaško gornišтво – vojaško smučanje v konceptu usposabljanja vojaka gornika

Podpolkovnik Danilo Klinar, višji praporščak Silvo Grčar

Vojaško smučanje je ena od osnovnih veščin vojaka gornika. Vojak smučar pomeni posebno usposobljenost, ki jo zahteva gorsko bojevanje v zimskih razmerah. O tej aktualni temi je bil 8. marca 2025 v Poljčah organiziran tudi strokovni posvet v skupni organizaciji Zveze vojaških gornikov, 132. gorskega bataljona in Natovega Centra odličnosti za gorsko bojevanje. Posvet je zaznamoval dogodek, ko je takratni štab 31. divizije 9. korpusa Narodno osvobodilne vojske 20. in 21. januarja 1945 v Cerknem organiziral tekmovanja v patroljnih tekih, veleslalomu in smučarskih skokih. V sklopu posveta je poveljnik 132. gorskega bataljona podpolkovnik Danilo Klinar predstavil vojaško smučanje in gornišтво v Slovenski vojski ter zimsko gorniško opremo.

Obramba goratega ozemlja zahteva posebej usposobljene gorske enote, ki so sposobne preživeti in delovati v zahtevnem gorskem okolju v vseh vremenskih razmerah. Premiki vojaških enot v sredogorju in visokogorju potekajo predvsem s helikopterji, specializiranimi vozili (terenska, gosenična), tovorno živino, na smučeh in peš. Slovenska vojska tudi z delovanjem 132. gorskega bataljona nadaljuje tradicijo vojaškega gornišťva na Slovenskem in v zavezništvu Nata. Vojaško smučanje v Slovenski vojski je del koncepta usposabljanja vojaka

gornika. Usposabljanje vojaškega smučanja se v 132. gorskem bataljonu izvaja v programu funkcionalnega usposabljanja za gorsko bojevanje ter v programih in načrtih Gorske šole. Obvladovanje tehnike vojaškega (turnega) smučanja je eden izmed pogojev za uspešno taktično delovanje v gorskem snežnem okolju, pri čemer imata ključno vlogo tudi ustrezna oprema in oborožitve.

S preoblikovanjem formacije so v sestavi 132. gorskega bataljona predvideni poveljstvo, tri gorske čete, četa ognjene podpore, četa za logistično podporo in kot samostojni entiteti Gorska šola in Enota vojašnice. Gorski bataljon popolnjujejo stalna sestava in pripadniki rezervne sestave. Je taktična enota Slovenske vojske, namenjena izvajanju ofenzivnih, defenzivnih, prehodnih in stabilizacijskih delovanj v vseh terenskih in vremenskih razmerah v okviru nacionalne obrambe. Da bi gorska enota uspešno uresničevala svoje mirnodobno in bojno poslanstvo, mora biti poleg ustrezne usposobljenosti opremljena s primerno opremo in oborožitvijo, da bi bila uspešna v bojevanju z nasprotnikom v zahtevnem gorskem okolju v vseh vremenskih razmerah. Glede tega je izrednega pomena poznavanje sodobne opreme za preživetje in delovanje v zahtevnih naravnih okoljih. Pomembno je tudi razvijati in nabavljati zanesljivo,

varno in funkcionalno opremo za operativno uporabo v gorski enoti. V nadaljevanju predstavljamo koncept vojaških usposabljanj, ki se izvajajo v 132. gorskem bataljonu za doseganje želene usposobljenosti za gorsko bojevanje. Pri tem se osredotočamo predvsem na gorsko bojevanje v zimskih razmerah.

V splošnem je vojaško usposabljanje osredotočeno na gorsko bojevanje predvsem v sredogorju in visokogorju v vseh vremenskih razmerah. Koncept takega vojaškega usposabljanja na temeljni ravni obsega splošne vojaške veščine vojaka pehote, ki jih nadgrajujemo z individualnimi in specialističnimi gorniški veščinami. Na kolektivnih usposabljanjih se poveljstvo in enote 132. gorskega bataljona v sodelovanju z enotami Slovenske vojske usposablja iz taktike bojevanja v gorskem svetu. Vojaške vaje, zlasti mednarodne, pomenijo vrhunec usposabljanja. Tam se običajno preverja dejansko usposobljenost za delovanje v gorskem svetu. Če gre za mednarodne vojaške vaje, pa lahko usposobljenost primerjamo tudi s tujimi gorskimi enotami partnerskih držav. 132. gorski bataljon ima bogate izkušnje, ki jih pridobiva na že tradicionalni mednarodni vojaški vaji Zvezda Triglava. Ta poteka v gorskem okolju in trenutno velja za največjo tovrstno vojaško vajo v zavezništvu. Posebna oblika funkcionalnega usposabljanja za gorsko bojevanje je modularni pristop. Vsak modul sestavljajo vsebine in veščine, ki posamezniku omogočijo pridobiti neko raven usposobljenosti. Glede na potrebe v enoti po določenih vsebinah se torej lahko izbira med različnimi moduli s področja gorskega bojevanja. 132. gorski bataljon ohranja tudi zmogljivost za reševanje izoliranega osebja v sredogorju in visokogorju v vseh vremenskih razmerah. Usposabljanje iz gorniških veščin pa se hkrati dopolnjuje z vključevanjem drugih usposabljanj na vseh ravneh, da bi z navedenim dosegli integrirano usposobljenost za gorsko bojevanje.

Smučanje je disciplina, ki je v slovenskem geografskem in kulturnem prostoru pustila pomemben pečat. Ne le, da je prebivalstvo smuči uporabljalo v vsakodnevem življenju (premiki, lov, rekreacija, šport), temveč so iz tega prostora izšle nekatere razvojne inovacije smuči in tehnik smučanja, ki jih tudi danes uporabljamo v gorski enoti. Vojske, ki so delovale na goratem in v snežnem okolju, so že od nekdaj imele gorske enote, vključno z vojaki smučarji. V povezavi s tem v vojski tehnik smučanja ne uporabljajo le za utrjevanje fizične pripravljenosti, premike skozi zasneženo pokrajino, temveč kot veščino, ki je del taktike bojevanja v gorskem in snežnem okolju. V nadaljevanju predstavljamo koncept usposabljanja vojakov gornikov iz vojaškega smučanja v Slovenski

vojski. Obvladovanje večšine vojaškega smučanja, pri čemer gre za vojaško turno smučanje, ni večšina, za katero bi pričakovali, da jo obvladajo vsi posamezniki. Med vojaki gorniki so namreč tudi tisti, ki nimajo osnovnega znanja smučanja, zato se morajo najprej usposobiti iz osnovne tehnike smučanja. Ustrezno raven usposobljenosti pripadnikov iz tehnik vojaškega smučanja v 132. gorskem bataljonu dosegamo s specialističnimi gorniški veščinami iz kataloga veščin – gorska pehota, modularni program funkcionalnega usposabljanja za gorsko bojevanje ter z načrti in programi usposabljanja Gorske šole Slovenske vojske. Znanje, veščine in tehnike vojaškega smučanja torej so del celotnega programa usposabljanja vojaka gornika. V usposabljanje iz vojaškega smučanja in zimskih gorniških veščin se vključujejo tudi vsebine druge vojaške literature ter civilnega gornišstva in smučanja.

Gorska šola Slovenske vojske je namenjena individualnemu in kolektivnemu usposabljanju pripadnikov Slovenske vojske in tujih oboroženih sil s področja vojaškega gornišstva in gorskega bojevanja. Usposabljanje po posameznih programih, načrtih in katalogu individualnih veščin vključuje tudi vojaško smučanje. Usposabljanje iz vojaškega smučanja v 132. gorskem bataljonu izvajajo ustrezno usposobljeni inštruktorji, ki nazive usposobljenosti pridobijo z uspešno opravljenimi moduli vojaškega gornišstva ali programi usposabljanja v Gorski šoli. Program

funkcionalnega usposabljanja za gorsko bojevanje je sestavljen iz štirinajstih ločenih vsebinskih modulov. Temelji na individualnih gornjskih veščinah in je po zahtevnosti usposabljanja ločen na osnovni (moduli – M1–M6) ter nadaljevalni (moduli – M7–M14) nivo. Program vsebuje dva modula z vsebino vojaškega smučanja, in sicer na osnovni ravni modul M4 (vojaško turno smučanje 1) v trajanju štiri dni in na nadaljevalni ravni modul M9 (vojaško turno smučanje 2) v trajanju osem dni. Modul M4 je osredotočen na spoznavanje turnosmučarske opreme, osnove tehnike hoje in turnega smučanja po lahki snežni strmini, medtem ko je modul M9 namenjen osvojitvi tehnike spusta s smučmi na zahtevnem terenu zunaj urejenega smučišča. Predmetnik obeh modulov vsebuje vojaško gornjsko opremo, gibanje v gorah (M4 skupno 24 ur, M9 skupno 55 ur), preživetje v gorah in bojne veščine v gorah. Modul M4 je zgolj eden od petih modulov na osnovni ravni usposabljanja. Kandidati, ki uspešno opravijo vseh pet modulov po programu, pridobijo naziv vojaški gornik. Usposabljanje iz modula M4 (in drugih modulov na osnovni ravni) po programu funkcionalnega usposabljanja za gorsko bojevanje lahko izvajajo inštruktorji z nazivom usposobljenosti inštruktor vojaškega gornštva, medtem ko modul M9 (in modulov 1–14) inštruktorji z nazivom inštruktor gorskega bojevanja.

Usposabljanje v Gorski šoli Slovenske vojske temelji na načrtih in programih, ki so namenjeni usposabljanju pripadnikov na poveljniških (ključnih) (A) in specialističnih (B) dolžnostih ter potekajo v obliki tečajev. V sklop A tako spada tečaj začetnega in nadaljevalnega vojaškega smučanja, medtem ko v sklop B tečaj za vojaškega smučarskega učitelja. Začetni tečaj vojaškega smučanja (v trajanju 45 ur) je primeren za tečajnike brez predhodnega znanja smučanja, pri čemer je cilj samostojno varno gibanje s smučmi po urejenih smučiščih in progah (osnovne prvine alpskega smučanja, hoje in teka s smučmi). Nadaljevalni tečaj vojaškega smučanja (v trajanju 45 ur) pa je namenjen usvojitvi znanj iz pravilne uporabe vojaške smučarske opreme ter samostojnemu varnemu gibanju s smučmi po zahtevnejših neurejenih smučiščih in progah. Oba tečaja imata nekatere skupne vsebine, ki so vojaška smučarska oprema, nevarnosti pri smučanju, priprava na smučanje, dodatne vojaške smučarske prvine ter osnove transporta in reševanja. Tečajniki, ki so uspešno opravili začetni in nadaljevalni tečaj vojaškega smučanja ter sodelovali na tečajih smučanj (dva tečaja turne smuke), opravljenih v dveh letih, pridobijo naziv vojaškega smučarja. Tečaj za vojaškega smučarskega učitelja (ki traja 90 ur) je namenjen nadgrajevanju usposabljanja iz alpskega

(25 ur) in turnega smučanja (25 ur) ter dodatnim vsebinam urjenja, vodenja in reševanja, postrojitvenih pravil ter didaktike za pravilni prenos znanja na tečajnike. Vojaški smučarski učitelj je usposobljen za vodenje smučarskih tečajev in posredovanje znanja o pravilni uporabi vojaške smučarske opreme, o varnem gibanju s smučmi, o uporabi dodatnih in vojaških smučarskih prvin, o nevarnostih pri smučanju po urejenih in neurejenih smučiščih in progah, o nevarnosti zaradi mraza in plazov ter o uporabi prirodnih transportnih in reševalnih sredstev v zimskih razmerah. Da bi tečajniki pridobili naziv vojaškega učitelja smučanja, morajo imeti opravljen tečaj za vojaškega smučarskega učitelja, dosežen naziv vojaškega gornika. Sodelovati morajo na smučarskih tečajih (dva tečaja smučanja, od tega vsaj ena turna smuka), opravljenih v dveh letih, ali pridobiti naziv učitelja na Fakulteti za šport in opraviti seminar za dopolnitev z vojaškim znanjem. Pripadniki vojaški učitelji smučanja se dodatno izobražujejo in usposablajo na tečajih Smučarske zveze Slovenije, da bi v vojaško usposabljanje integrirali trende razvoja smučanja in znanje prilagodili vojaški opremi, veščinam in taktiki.

Osnovne vojaške in specialistične gornjske veščine so temeljni gradniki v procesu usposabljanja vojaškega gornika, vključno z veščinami vojaškega smučanja. Katalog specialističnih individualnih vojaških veščin – gorska pehota predstavlja nabor 163 individualnih vojaških gornjskih veščin, ki so pravzaprav standardizirani opisi postopkov (korakov), da bi posamezno veščino uspešno opravili. Individualne veščine so združene v posamezna strokovna področja, ki obsegajo vojaško gornjsko opremo, gibanje v gorah, preživetje v gorah, bojne veščine v gorah in helikoptersko reševanje. Individualne vojaške gornjske veščine se po zahtevnosti ločijo po štirih ravneh. Obvladati jih morajo posamezniki z ustreznim nazivom usposobljenosti (vojak gornik, inštruktor). Individualne gornjske veščine s področja vojaškega smučanja so v katalogu veščin uvrščene v strokovna področja vojaške gornjske opreme, gibanja v gorah in bojnih veščin v gorah. Prikazane individualne veščine podpirajo vojaško turno smučanje v smislu premagovanja terena (premik), medtem ko nekatere prikazujejo osnovne postopke v različnih taktičnih (bojnih) situacijah na terenu.

Izredno pomembni sta oprema in oborožitev vojaških gorskih enot, ki ohranjata funkcionalnost ter zanesljivost v zimskih razmerah s skrajno nizkimi temperaturami. Dodatna pričakovana lastnost opreme vojaških gorskih enot je majhna teža in preprosta uporaba. V zimskih razmerah namreč

vojaki ravnaajo z opremo in oborožitvijo z rokavicami. Zato je pomembno spremljati trende razvoja ter nabavljati primerno in cenovno sprejemljivo opremo in oborožitev za gorsko bojevanje. Glede tega velja poudariti uspešen primer razvoja in uvedbe v vojaško uporabo, ki ga predstavlja projekt zložljivih turnih smuči v sodelovanju Slovenske vojske s podjetjem Elan. Z vidika vojaške uporabe je bilo izhodišče projekta bojno delovanje vojaka v razmerah zimskega bojevanja. Razvoj je pri tem sledil trem med seboj tesno povezanim entitetam, brez katerih uspešno bojno delovanje vojaka ni mogoče, in sicer premiku, preživetju in bojnemu delovanju. Premik obsega hojo, vzpenjanje (uporaba različnih vrvnih tehnik), smučanje in delovanje s pomočjo helikopterja. V preteklosti je prevoz s helikopterjem pomenil velik izziv zaradi dolžine smuči. Preživetje obsega povečanje hitrosti premika, ki ga omogočajo zložljive turne smuči, izdelavo zasilnih bivališč z uporabo smuči in uporabo smuči za prenos poškodovanca, kadar je nujno. Z zmanjšanjem silhuete vojaka, ko so smuči pritrjene na nahrbtnik, pa je bilo doseženo veliko lažje in bolj prikrito bojno delovanje vojaka.

V sklepu prispevka o vojaškem smučanju v konceptu usposabljanja vojaka gornika v Slovenski vojski je treba poudariti še dve pomembni področji, ki smučanje povezujeta z gorskim bojevanjem v zimskih razmerah. Usposabljanje pripadnikov 132. gorskega bataljona in enot Slovenske vojske iz vojaškega smučanja prispeva ne le k ohranjanju psihofizične pripravljenosti, motiviranosti in visoke ravni usposobljenosti iz veščin vojaškega smučanja, vojaške taktike in gorskega bojevanja, temveč prispeva k najboljšim uvrstitvam

posameznikov in ekip na civilnih ter vojaških smučarskih tekmovanjih doma in v tujini. Med taka vojaška tekmovanja uvrščamo tradicionalni patroljni tek ter prvenstva Slovenske vojske v teku na smučeh in disciplinah alpskega smučanja. Ne gre prezreti dejstva, da so ravno pripadniki 132. gorskega bataljona tudi člani smučarske reprezentance Slovenske vojske, ki se je tudi v letu 2025 udeležila zimskih vojaških iger v Švici. Drugo pomembno področje je prispevek in sodelovanje Slovenske vojske ter predvsem 132. gorskega bataljona na področju civilno-vojaškega sodelovanja na področju gorništv. Ravno aktivno prizadevanje 132. gorskega bataljona namreč prispeva k ohranjanju in povezovanju vojaškega gorništv s civilnim gorništvom v slovenskem geografskem in kulturnem prostoru. To se kaže z odličnim sodelovanjem z lokalno skupnostjo, Združenjem vojaških gornikov ter ohranjanjem tradicij, ki slovenski narod povezujejo z zgodovino vojaškega gorništv na Slovenskem. Navsezadnje ne smemo prezreti pomena vojaškega smučanja pri krepitvi pripravljenosti 132. gorskega bataljona za gorsko bojevanje v zimskih razmerah, pri čemer moramo slediti trendom razvoja in nabavi primerne vojaške opreme ter ohranitvi ustrezne infrastrukture za razvoj in usposabljanje edine gorske enote Slovenske vojske.

Mednarodna vojaška vaja Zvezda Triglava 2025

Stotnica Mateja Režonja

Od 22. septembra do 10. oktobra 2025 je pod vodstvom 1. brigade potekala že deseta mednarodna vojaška vaja (MVV) Zvezda Triglava 2025 (ZT25). Da se 132. gorskemu bataljonu omogočijo čim boljši pogoji v vlogi vadbena na vaji, je organizacijski del vaje letos drugič prevzelo poveljstvo 1. brigade, na čelu z direktorjem vaje polkovnikom Gregorjem Vodebom, poveljnikom 1. brigade.

Vaja je bila pomembna aktivnost 132. gorskega bataljona in največja mednarodna vojaška vaja 1. brigade v letu 2025. 132. gorski bataljon je bil s 152 pripadniki na vaji v vlogi glavnega vadbena. Sodelovalo je tudi 177 pripadnikov iz šestih držav zaveznic: oborožene sile Španije, Madžarske, Italije, Severne Makedonije, Združenih držav Amerike (ZDA) in Kanade. V različnih vlogah je sodelovalo ali vajo podprlo tudi 145 pripadnikov enot Slovenske vojske

(SV) iz sestave poveljstva 1. BR, 10. IB, VZE, BATOP, 5. OIE, EVVSP, VP, LOGBR, 72. BR, 15. BRVLZO. Sodelovali so tudi predstavniki Natovega Centra odličnosti za gorsko bojevanje.

Vaja je bila zasnovana in izvedena po načelu postopnosti – od ravni posameznika, voda, čete do taktične vaje bataljona, izvedene na koncu. Hkrati se je stopnjevala tudi kompleksnost scenarijev. Tudi letos se je potrdilo, da je strokovna podpora (posebnost bojevanja v gorskem svetu) izredno pomembna pri načrtovanju vaje, saj pripadniki brez izkušenj in poznavanja gorskega bojevanja nikakor ne morejo izvesti vaje niti organizacijsko niti izvedbeno. Z veliko prizadevanj in truda je 132. gorski bataljon ponovno dokazal, da se z nekaj pripadniki lahko veliko doseže – uspešno so bile opravljene vse dodatne naloge (zunaj sklopa nalog vadbene elementa na vaji) med načrtovanjem, pripravi in izvedbo vaje.

Tokrat je imelo poveljstvo mednarodnega gorskega bataljona na voljo svoje izvidniške zmogljivosti v obliki

izvidniškega voda in oddelka sistemov brezpilotnih zrakoplovov (SBPZ). To se je pokazalo kot izredno pozitivna izkušnja in velika dodana vrednost poveljniku bataljona. Prav tako se je potrdila nujnost uporabe brezpilotnih zrakoplovov na nižjih taktičnih ravneh (oddelek, vod, četa). Nekaj pripadnikov zavezniških držav je ob uporabi brezpilotnih zrakoplovov prihranilo nepojmljivo veliko časa, ki bi ga sicer vojak na primer porabil za izvidovanje lokacije patruljne baze. Odzivi so bili izključno pozitivni. Delovanje in bojevanje v gorskem svetu je nujno treba urediti v obliki takih vaj, kot je Zvezda Triglava, saj gre za posebnost taktičnih aktivnosti. Te zahtevajo izjemne psihofizične napore, kompleksnost logistične oskrbe, težavnost medicinske oskrbe in evakuacije idr.

Izhodišča vaje Zvezda Triglava so odlična priložnost, da se v prihodnosti vključi še več enot SV, ki bi s svojo specifikko vajo nadgradile, kot sta to dokazali novoustanovljena enota 5. OIE in Vojaška zdravstvena enota, ki je s svojim vodom zagotavljala prevoz ranjencev z območja delovanja do ROLE 1. Vaja namreč ponuja odlično priložnost za usposabljanje in preverjanje enot Slovenske vojske, ki jim gorsko okolje pomeni nadgradnjo usposobljenosti po svojih področjih delovanja.

Tudi letos je bila Zvezda Triglava stičišče enot in vojaštva. Ponovno je dosegla in v nekaterih delih preseгла pričakovanja prepoznavnosti v SV, regiji in Sloveniji. Vsekakor je odlična platforma novih možnosti sodelovanja in razvoja na področju pehote ter gorskega bojevanja na mednarodni ravni. Odlikuje jo prepoznavnost v mednarodnem okolju in za to so zaslužni predani pripadniki, ki so jo s svojim delom in sodelovanjem s pripadniki zavezniških enot postavili na »seznam želja« številnih držav, ki iščejo priložnosti za usposabljanje v gorskem svetu. Pripadnikom SV daje izziv, gradnjo vezi med različnimi enotami, interoperabilnost z zavezniki ter osebno rast posameznikov. Izkušnje, ki jih ponuja Zvezda Triglava, so edinstvene, neprecenljive in nujne. Za gamse je edina prava pot tista proti vrhu!

45. TANKOVSKA ČETA

Stotnik Miran Kunstelj Vašl

V Vojašnici Ivana Cankarja na Vrhniki je 30. junija letos potekala slovesnost ob preoblikovanju enot Slovenske vojske, na kateri je bila tudi uradno ustanovljena 45. tankovska četa (45. TČ), ki se je preoblikovala iz 45. centra goseničnih bojnih vozil (45. CGBV). Dogodek je bil del širše reorganizacije SV, katere cilj je povečati učinkovitost in prilagodljivost enot sodobnim varnostnim razmeram. Z reorganizacijo pa se ni spremenilo le ime enote. 45. tankovska četa se je premestila iz 157. logističnega bataljona (prej 157. logističnega polka), katerega del je bila več kot desetletje. Zdaj je podrejena 1. brigadi Slovenske vojske, s čimer se je vključila v sestavo manevrskih sil. Kljub spremembi organizacijske umestitve pa poslanstvo, strokovnost in znanje enote ostajajo nespremenjeni.

Vojaška doktrina opredeljuje oklepne enote SV kot sile, katerih osnovni namen je, da z ognjeno močjo in manevrom v neposrednem spopadu porazijo sovražnika. Največja ognjena moč oklepnih enot SV so glavni bojni tanki M-84, ki jih zagotavlja 45. tankovska četa, ki ima sedež v Vojašnici Stanislava Požarja v Pivki. Četa s svojim delovanjem povečuje bojno moč in zagotavlja bojno podporo drugim podrejenim enotam SV, obenem pa ohranja in vzdržuje oklepne gosenične oborožitvene sisteme SV. Sestavljena je iz poveljstva čete, treh tankovskih vodov pripadnikov stalne sestave in tankovskega voda pripadnikov pogodbene rezervne sestave ter voda za vzdrževanje, v katerem so združeni oddelki za vzdrževanje, izвлеko in oskrbo.

Čeprav je 45. tankovska četa danes manjša enota SV, pa je naslednica bogate tradicije slovenskega oklepnega znanja, ki sega v obdobje osamosvajanja in prvih oblikovanj vojaških struktur. Njena dolžnost je, da to znanje ohranja, posodablja in dopolnjuje. Zato lahko današnji pripadniki oklepnih enot pridobivajo širok nabor veščin, znanja in izkušenj, ki so se skozi leta

razvijala na področju oklepa – od taktike, streljanja, poznavanje tehnike in tehnične kulture do vzdrževanja oborožitvenih sistemov ter logistike. Zaradi kompleksnosti znanja in veščin, ki jih morajo poznati pripadniki oklepnih enot, se tankovske posadke redno usposablja iz oklepnih specialističnih vojaških veščin in postopkov (npr. urjenje v vožnji, izvajanje manevra, priprave oborožitve tanka ipd.) ter vzdržujejo tanke, da so tehnično brezhibni. Tako dosegajo, da se znotraj čete ohranja tankovsko znanje, obenem posadke in vozila pa ostajajo pripravljene na vsako nalogo.

Ena izmed najpomembnejših prednosti 45. tankovske čete je sposobnost samostojnega vzdrževanja oklepnih goseničnih bojnih vozil. V enoti delujejo visokousposobljeni tehniki, mehaniki, orožarji in optoelektroniki, ki skrbijo, da so tanki M-84 vedno pripravljene na delovanje. Vzdrževanje obsega redne tehnične preglede in testiranja, popravila motorjev in transmisij, preglede oborožitve, diagnostiko elektronike in sredstev zvez ter preventivne posege in izredna popravila. Delo pogosto poteka v zahtevnih razmerah. Poudariti je treba, da mehaniki svoje dejavnosti ne opravljajo le v delavnici v vojašnici, temveč so nepogrešljiv člen tankovske enote na terenu, kjer zagotavljajo neposredno tehnično pripravo tankov na bojna streljanja, pomoč pri izvleku tanka, popravila okvar itd. Tako omogočajo, da je tankovska enota učinkovitejša in uspešnejša pri uresničevanju svojega poslanstva. To se je pokazalo že na številnih vojaških vajah doma in v tujini. Mehaniki so v oteženih terenskih razmerah in pod časovnim pritiskom odpravili okvare na tehniki ter tankovskim posadkam

omogočili nadaljevanje opravljanja nalog. Zaradi tehnične samostojnosti je 45. tankovska četa sposobna odpravljati večino tehničnih napak brez zunanje pomoči, kar močno prispeva k hitri odzivnosti pri okvarah in pripravljenosti enote.

Oklepni enote pa ne moremo razdeliti le na posadko (človek) in tank (stroj), temveč je to tudi razumevanje, kako lahko posadka z lastnim znanjem, medsebojnim zaupanjem in disciplino uporabi oborožitveni sistem z vsemi omejitvami, na najučinkovitejši način, da doseže cilj. Pripadniki 45. tankovske čete to preizkušajo na nacionalnih in mednarodnih vajah, kamor se enota redno vključuje. V Sloveniji redno sodeluje na vseh osrednjih vajah (Jadranski udar, Preskok, taktične vaje z bojnim streljanjem itn.). V tujini pa je skladno z memorandumom tankovska četa redno, že skoraj desetletje prisotna z enim tankovskim vodom v JMRC (angl. *Joint Multinational Readiness Center*) v Hohenfelsu v Nemčiji, kjer sodeluje na seriji vaj Combined Resolve, Allied Spirit in Saber Junction kot nasprotnik (angl. *opposing force* – OPFOR) za pripadnike držav članic Nata. Te vaje so priložnost za utrjevanje taktičnih postopkov, preizkušanje komunikacije med enotami in preverjanje zanesljivosti opreme. Poleg tega omogočajo izmenjavo izkušenj in krepitev sodelovanja z enotami držav članic

Nata. Udeležba na vajah je tudi preizkus kakovosti vzdrževanja, saj so vozila med daljšimi terenskimi premiki izpostavljena največjim obremenitvam. Tankovska četa pri tem uspešno dokazuje visoko stopnjo pripravljenosti in vzdržljivosti svoje tehnike.

Podreditev 45. tankovske čete 1. brigadi SV pomeni novo poglavje v razvoju enote. S tem se 45. tankovska četa vrača k tesnejšemu povezovanju z glavnimi bojnimi silami SV. To bo enoti omogočilo več možnosti v vključevanje v bojne naloge, večjo interoperabilnost ter več možnosti pri načrtovanju usposabljanj in vaj, na katerih tankovska podpora igra ključno vlogo. Ob tem pa je treba poudariti, da so glavni bojni tanki M-84 zastareli in da bi morali v prihodnosti posodobiti bojno tehniko ter nadgraditi vzdrževalno infrastrukturo. Le tako lahko 45. tankovska četa tudi v prihodnje ohranja oklepne zmogljivosti Slovenske vojske, ki so še vedno nepogrešljiv del sodobnih obrambnih sistemov.

45. tankovska četa bo tudi v novi sestavi ohranjala svojo zavezanost znanju o oklepih, tankovskim zmožnostim in tradiciji oklepnih enot, s čimer bo obdržala vlogo nosilke tankovske moči in tehničnega znanja oklepnih enot v Slovenski vojski.

OPERATIVNO DELOVANJE

Priprave slovenskih kontingentov v 1. brigadi za delovanje v mednarodnih operacijah in na misijah

Majorka Tanja Repnik

Poveljstvo sil SV na podlagi sklepa ministra za obrambo o oblikovanju začasne enote oblikuje in pripravi vse podlage za pripravo in oblikovanje slovenskega kontingenta (SVNKON) ter izdeluje akte poveljevanja. Postopki oblikovanja in priprav obsegajo aktivnosti različnih funkcijskih področij. Za vsako misijo oziroma deklarirano zmogljivost Poveljstvo sil določi nosilca, ki je odgovoren za izvajanje ter spremljanje izvajanja postopkov v vseh fazah življenjskega cikla SVNKON. Postopek je razdeljen na tri faze:

PRVA FAZA – OBLIKOVANJE IN PRIPRAVE

Oblikovanje SVNKON se začne z izdajo ukaza za oblikovanje in pripravo, ki se izdela na podlagi sklepa ministra za obrambo za oblikovanje začasne enote SV (SVNKON). Poveljnik sil določi nosilno enoto za oblikovanje in pripravo SVNKON v letnem ukazu za delo Poveljstva sil. Nosilna enota je odgovorna za načrtovanje, pripravo, organizacijo in izvedbo predpisanih načrtovanih usposabljanj, ki se izvedejo v SV in tujini.

Priprave kontingentov se končajo s preverjanjem pripravljenosti enote za izvedbo naloge, tj. UGP (začetne in končne operativne zmogljivosti). Na podlagi uspešnega UGP se pripravita certifikat o pripravljenosti SVNKON in akt o prenosu poveljevanja.

DRUGA FAZA – DELOVANJE

Faza delovanja traja od premika kontingenta na območje delovanja do vrnitve v RS skladno z ukazi, ki veljajo za posamezno misijo.

TRETJA FAZA – RAZFORMIRANJE

Posamezen kontingent opravi konsolidacijo in se razpusti na podlagi ukaza za organizacijo in izvedbo konsolidacijskih postopkov. V tej fazi opravi kadrovske, materialne, finančne in psihološke konsolidacije. Faza se konča s postrojem, podelitvijo priznanj in vrnitvijo pripadnikov v matične enote (SOP PSSV, št. 13-0023).

Zmogljivost enote so njena kadrovska sestava, oborožitev in oprema usposobljenost, izurjenost in načrti delovanja (Vojaška doktrina).

1. brigada je v zadnjih petih letih (od 2020 do 2025) na podlagi letnega ukaza PSSV za operativno načrtovanje in sodelovanje SV v mednarodnih operacijah in na misijah (MOM) nosilno sodelovala pri oblikovanju in pripravi kontingentov SVNKON Kfor (*Kosovo Force*), FLF SVK (*Forward Land Forces Slovakia*) in FLF LVA (*Forward Land Forces Latvia*), eFP (*Enhanced Forward Presence*), EUTM (*European Union Training Mission Mali*), eVA (*Enhanced Vigilance Activities*), UNIFIL (*United Nations Interim Force in Lebanon*), EUMAM UA (*European Union Military Assistance Mission in Support of Ukraine*) in UNFICYP (*United Nations Peacekeeping Force in Cyprus*). V tem obdobju je 1. brigada pripravila in usposobila za delovanje na mednarodnih misijah in operacijah 27 kontingentov (SVNKON Kfor 41, 44, 45, 46, 50, 51; SVNKON eVA/FLF 01, 04, 07; SVNKON eFP/FLF 06, 09, 12, 14, 17; SVNKON EUMAM UA 05, 06, 07; SVNKON UNFICYP 01, 02; SVNKON UNIFIL 29; SVNKON EUTM 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22).

V 1. brigadi velik poudarek namenjamo učinkovitemu procesu priprav in učenju iz izkušenj, saj so sistematično zbiranje, analiza in prenos znanja s preteklih misij temelj nenehnega razvoja usposobljenosti pripadnikov ter celotne enote. Učenje iz izkušenj ni zgolj dopolnilno usposabljanje, temveč ključni element zagotavljanja kakovosti in varnosti delovanja kontingentov.

Zavedamo se, da stopnja usposobljenosti kontingenta neposredno odraža profesionalnost in pripravljenost SV ter hkrati ugled Republike Slovenije v mednarodnem okolju. Zato si v 1. brigadi načrtno prizadevamo za to, da vsako pripravo izvedemo ciljno, strokovno in skladno z nacionalnimi interesi ter zavezami republike Slovenije do zavezništva Nato.

Vsak kontingent je po svoji sestavi, nalogah in okolju delovanja specifičen, zato priprave temeljijo na premišljeno zasnovanih scenarijih, ki kar najbolj odražajo realne razmere na območjih MOM. Tak pristop omogoča preverjanje znanja, postopkov in odzivov pripadnikov v različnih, tudi nepredvidljivih situacijah, s čimer se krepijo njihova operativna pripravljenost, odločnost in odpornost.

Poseben poudarek namenimo razvoju timske dinamike, komunikacije in čustvene inteligence, saj so to ključni dejavniki uspešnega delovanja v zahtevnih in večnacionalnih okoljih. Poleg strokovne in taktične usposobljenosti tako razvijamo tudi osebno odgovornost, samozavest in profesionalno držo, ki odraža vrednote SV.

Izvedba priprav na MOM presega zgolj tehnično usposobljenost. Pomeni celovit proces oblikovanje posameznika in kolektiva, v katerem se prepletajo znanje, izkušnje, disciplina in osebna predanost. S tem 1. brigada v mednarodnem okolju ne kaže le visoke stopnje operativne sposobnosti, temveč tudi zanesljivost, kredibilnost in profesionalno držo SV, ki prispeva k ugledu naše države in skupni varnosti v svetu.

Kakovostne in celovite priprave kontingentov so temelj uspešnega delovanja SV v MOM. So bistven in nenadomestljiv del operativnega cikla, saj omogočajo, da so pripadniki v MOM suvereni, samozavestni in strokovno pripravljeni na opravljanje nalog v zahtevnih in spremenljivih okoliščinah.

Priprave nikakor ne smejo postati rutina, še manj pa se smejo izvajati rutinsko. Vsaka misija, ne glede na navidezno podrobnost s prejšnjo, je edinstvena in prinaša

nove okoliščine, izzive ter razmere, ki zahtevajo prilagodljivost, inovativnost in zbranost. Ravno zato je pristop k usposabljanju in preverjanju pripravljenosti treba vedno znova zastaviti premišljeno, aktualno in prilagojeno konkretnemu delovanju.

Posebej pomembno je ozaveščanje pripadnikov, ki so bili na isto območje napoteni že večkrat. Pogosta samozavest in občutek, da usposabljanja ne potrebuje oziroma imajo do njega odklonilno držo, lahko vodita v podcenjevanje razmer in zmanjšano pozornost. Vsako delovanje v MOM mora spremljati zavest, da se pogoji, razmere in dinamika misije vedno spreminjajo, zato sta stalno urjenje in nadgradnja znanja nujna.

Slovenski kontingent 07 FLF SVK

Nadporočnik Jure Jesenovec

Izvidniška četa 7. slovenskega kontingenta (SVNKON) na Slovaškem, ki deluje v okviru Natovih prednjih kopenskih sil (angl. *Forward Land Force – FLF*), je večinoma sestavljena iz pripadnikov 10. IB, popolnena pa je tudi s pripadniki 132. GORB, 14. INŽB, 107. LEBA, 157. LOGB, 670. LOGB, VZE, ESD, 16. CNKZP in EKIS. Del kontingenta je tudi nacionalni podporni element, ki je sestavljen iz pripadnikov 10. IB, VP, 1. BR, VVIK in EKIS. Uradno smo začeli priprave v začetku januarja 2025, dejansko pa smo nekatere aktivnosti začeli že decembra 2024.

Od začetka je bilo jasno, da bo kontingent nekaj posebnega, saj smo bili prvi kontingent, katerega

jedro je bila izvidniška četa na novih vozilih LKOV 4 × 4 Perun. Pred nami (kontingentom v nastajanju, 10. IB in 1. BR) je bil ogromen izziv, saj smo dobili novo oborožitev (SCAR-L in SCAR-H), nova sredstva zvez (poleg Harrisa 152 in Harrisa 158 še Harris 160, Harris 163, Harris 171), prekopiti smo morali na nov (izvidniški) način razmišljanja in na taktiko srednjih izvidniških enot, čeprav nam nihče ni znal natančno razložiti (kljub prizadevanjem 10. IB), kaj točno naj bi sploh počeli in kako. Izzive smo imeli tudi s kadrovske popolnitvijo kontingenta (štirje od šestih poveljnikov oddelkov so se nam na primer pridružili šele tik pred odhodom v MOM). Zaradi vgradnje novih zvez v

vozila smo skoraj vsak teden dobili ali predali vsaj eno vozilo LKOV 4 × 4 Perun.

Kot da to ni bilo dovolj, nam je priprave otežila tudi omejitev dela na 56 ur na teden, kar je negativno vplivalo predvsem na izvedbo in kakovost terenskih usposabljanj (vključno s preverjanjem končnih operativnih zmogljivosti). Izziv smo reševali s številnimi dnevnimi premiki, spremembo lokacije delovnega mesta, prekinitvami usposabljanja, marsikdo pa je (v želji po tem, da bi bilo usposabljanje sploh izvedljivo in kakovostno, kolikor je v takih pogojih mogoče) prostovoljno ostal v službi in delal tudi prek dovoljene tedenske obremenitve, zavedajoč se, da za »nadure« najverjetneje ne bo dobil plačila. Nekaj izzivov smo tik pred napotitvijo imeli tudi z zdravniškimi pregledi.

Zlasti pri zagotovitvi materialno-tehničnih sredstev (MTS), potrebnih za napotitev v MOM, so nam izredno pomagale tudi druge enote SV (Inženiring, 72. BR, ČZV 1. BR, EVVSP), za kar se jim zahvaljujemo.

Priprave smo poskušali nadvse izkoristiti za usposabljanje iz izvidniške taktike in za uporabo novega MTS, izvajali smo licence za voznike

LKOV 4 × 4 Perun, usposabljanja za namerilce na oborožitvenih postajah CROWS, dousposabljanja po področju sredstev zvez in še marsikaj drugega. Predvsem ključni kader se je doma, v svojem prostem času, poglobil v dostopne tuje postopkovnike, doktrine in standardne operativne postopke s področja srednjega izvidništva. Čeprav je večkrat delovalo, kot da se do napotitve na MOM ne bomo toliko oblikovali, da bi lahko učinkovito opravljali naloge v sklopu misije FLF, nam je to z velikimi prizadevanji vseh, ki so kakor koli pripomogli k pripravam na napotitev našega kontingenta v MOM, uspelo. Ponovno smo dokazali, da »Desetka« svojo nalogo opravi (seveda s pomočjo drugih enot), tudi če je treba iti »z glavo skozi zid«.

Predhodnica kontingenta je na območje delovanja prispela 13. junija 2025, glavina pa v dveh delih, 18. junija in 20. junija 2025. Celoten kontingent je nastanjen v bazi Slavija na severnem delu vojaškega vadbišča Lešt. Dolžnosti prejšnjega kontingenta je prevzel s primopredajo 23. junija 2025. S primopredajo je četa začela delovati po vnaprej načrtovani poti. Osnovno vodilo je bilo usvojiti taktiko srednjih izvidniških enot in preizkušati različne izvidniške

taktične postopke in opremo v različnih pogojih, da bi lahko 10. IB po MOM naše izkušnje izkoristil za oblikovanje bataljonskega SOP.

Usposabljanje smo začeli postopno. Najprej smo se usposabljali iz individualnih vojaških veščin, nato pa prek usposabljanja skupin, oddelkov in vodov septembra prešli na četno raven usposabljanja. Na vseh ravneh smo poskusili nadvse izkoristiti odlične pogoje za usposabljanje, ki jih omogoča vadbišče Lešt. Večkrat smo se morali zaradi velikega števila enot na območju v zadnjem trenutku prilagoditi ali povsem spremeniti svoje načrte za usposabljanje, vendar smo svoje cilje večinoma dosegli. Postopno smo dvigovali raven usposobljenosti in prek skupnih vaj tudi interoperabilnosti z drugimi nacijami. Izvajali smo usposabljanja voznikov, namerilcev in izkrcanega dela moštva in se nenehno usposabljali iz izvidniške taktike. Poskusili smo izvesti čim več različnih strelskih usposabljanj, čeprav avgusta streljanja niso bila možna. Julija smo pod strokovnim vodstvom pripadnikov PEST izvedli usposabljanje iz BBNO. Do zdaj smo organizirali tri pohode, s čimer stopnjujemo svojo pripravljenost za pohod rdečih baretk, ki ga bomo izvedli 28. novembra 2025 na območju vadbišča Lešt. Udeleževali smo se različnih mednarodnih športnih tekmovanj (in eno organizirali tudi sami), na katerih so naši pripadniki dosegali odlične rezultate. Poleg intenzivnega usposabljanja poskušamo z organiziranjem izletov, predvsem v visokogorje, ob koncih tedna graditi kohezivnost enote.

Veliko dela opravijo tudi pripadniki nacionalnega podpornega elementa in Oddelka za zagotovitev

delovanja, ki skrbijo za našo oskrbo in vzdrževanje našega MTS na 1. stopnji ter da imamo zagotovljene čim boljše pogoje za opravljanje našega poslanstva.

Oktobra sta se nam za dva tedna priključila dodatna dva častnika iz 10. IB, ki sta nam izredno pomagala pri našem dožemanju srednjega izvidništva, hkrati pa tudi poskrbela, da je poveljstvo večnacionalnega bataljona pod vodstvom španskih oboroženih sil bolje razumelo, kakšne so naše zmogljivosti in kakšno je naše poslanstvo. To je bilo ključno za izvedbo bataljonske vaje BETA (med 13. in 15. oktobrom), ki je služila kot generalka za bataljonsko certifikacijsko vajo, ki je potekala med 1. in 4. novembrom 2025. Po certifikacijski vaji nas čaka še drugi sklop koriščenja dopusta, po vrnitvi na Slovaško pa nas čaka še en teden terenskega usposabljanja. Izvesti nameravamo TVBS vodov in omenjeni pohod rdečih baretk. Čaka nas tudi še izvedba popisa za leto 2025. Preostanek časa do zaključka misije bomo uporabili za dousposabljanje po različnih področjih izvidništva, različna streljanja in priprave na vrnitev moštva ter MTS v Slovenijo.

Verjamemo, da bomo vse preostale naloge, tako kot doslej, opravili odlično in da bomo tudi v mednarodnem okolju znova dokazali, da je Slovenska vojska zanesljiv partner v zavezništvu in da so njeni pripadniki visoko usposobljeni, prilagodljivi in odlično pripravljeni za izvajanje najtežjih in najkompleksnejših nalog.

Misija EUMAM

Major Iztok Janc, poveljnik SVNKON 05 EUMAM UA

BMisija Evropske unije za vojaško pomoč v podporo Ukrajini (*EU Military Assistance Mission in support of Ukraine – EUMAM UA*) se je začela novembra 2022 in pomeni usklajen odziv članic EU na ukrajinske potrebe po zagotovitvi usposabljanja pripadnikov oboroženih sil ter s tem predvideno in vzdržno platformo za povečevanje zmogljivosti in odpornosti oboroženih sil Ukrajine (OSU). Cilj misije je podpreti Ukrajino pri obrambi njene ozemeljske celovitosti ter povečevati njene obrambne zmogljivosti pred ofenzivnimi delovanji Ruske federacije.

Misija poteka na ozemlju Zvezne republike Nemčije, ki je tudi nosilna država. Na strateški ravni operaciji poveljuje MPCC (*Military Planning and Conduct Capability*) s sedežem v Bruslju, ki ima na operativni ravni dve poveljstvi: ST-C (*Special Training Command*) v Strausbergu v Nemčiji in CAT-C (*Combined Arms Training Command*) na Poljskem.

Slovenska vojska na podlagi sklepa Vlade RS na misiji v Nemčiji sodeluje s skupno največ 30 pripadniki. Prvi pripadniki so na območje delovanja prispeli februarja 2023 in se aprila 2023 vključili v izvajanje tečajev.

Pripadniki SV predstavljamo Slovenijo v MPCC v Bruslju z enim pripadnikom in v ST-C v Strausbergu prav tako z enim pripadnikom, ki je hkrati poveljnik kontingenta. Moduli za usposabljanje in podporo usposabljanja so razpršeni po preostalih delih Nemčije. Poveljniški modul, ki hkrati predstavlja nacionalni podporni element in modul DMR (tečaj za boljšega strelca), delujeta v vojašnici Wildflecken, modul CLS (bojiščni reševalec) v vojašnici Rheine, modul ASSC (bojni inženirec) v vojašnici Altengrabow, modul INF BN (pehotni bataljon) pa je deloval v vojašnici Lehnin.

Značilnost misije je, da so razdalje med kraji delovanja precej velike (tudi 500 kilometrov), zato

je poseben izziv vzdrževati stike med poveljnikom SVNKON in pripadniki modulov. Druga posebnost je tudi, da so moduli napoteni na območje delovanja samo za čas izvedbe tečaja, kar pomeni čas napotitve od približno tri tedne do dva meseca. Stalno sta na območju delovanja samo pripadnika v obeh poveljstvih in poveljniški modul. Posebnost misije je uporaba prevajalcev pri usposabljanju. Ti so del kontingenta, zagotovi jih Ministrstvo za obrambo RS ali pogodbeniki z ministrstvom. Prevajalci so pomemben del usposabljanja, saj ukrajinski vojaki večinoma ne znajo angleško, prevajalci pa lahko od njih dobijo tudi dodaten vpogled v njihovo počutje in razmišljanje.

Poveljstvo ST-C je odgovorno za načrtovanje tečajev za pripadnike OSU. Skupaj je več kot sto različnih tečajev, ki se delijo v več sklopov, in sicer na temeljno vojaško usposabljanje, tečaje voditeljstva, tečaje za urjenje poveljstev, specialistične tečaje in tečaje za oborožitvene sisteme. Slednjih je po številu največ in jih izvajajo nemška podjetja, ki proizvajajo oborožitvene sisteme in vojaško opremo. Podpora nemške vojske (*Bundeswehr*) je pri izvedbi tečajev ključna, saj zagotavlja vso potrebno logistiko, preostale države prispevajo predvsem inštruktorski kader in nekaj malega materialnih sredstev.

V ST-C so tudi predstavniki OSU, ki posredujejo potrebe po tečajih in s štabom ST-C usklajujejo njihovo izvedbo. Usposabljanje poteka na več deset lokacijah po

Nemčiji, SV sodeluje na štirih lokacijah. Spremembe v načrtu izvedbe tečajev so kar pogoste, vzrok je največkrat na ukrajinski strani, ki ne more vedno in pravočasno zagotoviti vadbencev.

Na misiji EUMAM sodeluje večje število držav članic EU. V ST-C so bili poleg Nemcev še predstavniki Irske, Portugalske, Belgije, Nizozemske, Luksemburga, Litve, Grčije, Cipra, Italije, Romunije in Slovenije. Inštruktorje so prispevali tudi druge države EU, med njimi Češka, Danska, pa tudi države, ki niso članice EU, kot sta Norveška in celo Nova Zelandija.

Naši inštruktorji sodelujejo pri specialističnih tečajih in so pri svojem delu pokazali visoko raven strokovnosti in profesionalnosti. So tudi zelo cenjeni pri pripadnikih drugih oboroženih sil. Tudi Ukrajinci visoko cenijo in so Sloveniji hvaležni za pomoč pri vzdrževanju in vzpostavitvi njenih obrambnih zmogljivosti.

Ukrajinski vojaki oziroma vadbenci se po starosti in vojaških izkušnjah zelo razlikujejo. Znotraj skupine vadbencev smo imeli popolne začetnike, pa tudi veterane s frontne črte. Naši inštruktorji so se dobro prilagodili načinu izvedbe usposabljanja, pri tem pa upoštevali tudi izkušnje, ki jih pripadniki OSU prinesejo z bojišča. Učenje je tako dvosmerno.

Na misiji EUMAM 05 smo izvedli tri tečaje za DMR. Slovenija je bila nosilna država. Sodelovali pa smo pri izvedbi dveh tečajev ASSC in štirih tečajev CLS. Modul INF BN ni bil aktiviran, se je pa pripravljaj in usposabljal za nov tečaj temeljnega vojaškega usposabljanja, ki se je začel izvajati v času EUMAM 06.

Misije EUMAM je za SV zelo pomembna z vidika, da dobimo boljši vpogled v naučene izkušnje z bojišča na vzhodu Evrope, kjer je uporaba brezpilotnih bojnih sistemov postala prevladujoč dejavnik.

Bold Panzer 25 – protiolepni vod 10. izvidniškega bataljona v Estoniji

Pripadniki POKV 10. IB, SVNKON 17 FLF LVA

Med 11. in 26. oktobrom 2025 se je protiolepni vod 10. izvidniškega bataljona, ki deluje v okviru SVNKON 17 FLF Latvija, usposabljal na blatnih in pogozdenih ravninah estonskega vadišča Tapa, kjer je sodeloval na mednarodni vojaški vaji Bold Panzer 25. Na vaji je dokazal sposobnost delovanja v mednarodnem okolju in prilagajanja zahtevnemu, močvirnatemu terenu z

omejenimi možnostmi opazovanja. Vaja je potekala v dveh delih. Protiolepni vod je bil sestavljen iz dveh ognjenih skupin in poveljniškega oddelka (logistika, CLS, prednji opazovalca).

Bold Panzer 1: Delovanje v napadu in obrambi ter podpora tankom

V prvem tednu mednarodne vojaške vaje je protiolepni vod v sodelovanju s poljsko tankovsko četo izvajal situacijske vaje (angl. *situational training exercise – STX*), scenarije z izvajanjem protiolepnega boja v napadu in obrambi. Pri tem so pomembne naloge obsegale:

- postavitve blokad cest in organizacijo obrambnih položajev skupaj s tanki;
- podporo napredovanju tankov z vozili JLTV in neposredno podporo v obliki izkrcane pehote;
- delovanje protiolepnega orožja iz vozil in objektov ter hitro prehajanje med taktikami priložnostnega in načrtovanega cilja.

V enem izmed scenarijev je protioklepni vod, ki v danem trenutku ni mogel delovati s sistemom Spike, postavil zasedo nasprotnikovi mehanizirani četi in nato uspešno izkoristil priložnost ter onеспособil nasprotnikovo bojno vozilo pehote, potem ko je to ostalo brez zaščite lastnih enot. Naš odziv je bil ocenjen kot dober prikaz hitrega in odločnega prilagajanja nepredvidljivim dogodkom na bojišču.

Bold Panzer 2: Obsežna taktična situacija in podpora estonskemu bataljonu

V drugem delu vaje je estonski bataljon, okrepljen s poljsko tankovsko četo in slovenskim protioklepnim vodom, deloval proti skupnim francosko-britanskim silam. Protioklepni vod je deloval kot posredna in neposredna ognjena podpora za uničevanje oklepnih vozil nasprotnika. Za odkrivanje ciljev smo uporabljali lastne prednje opazovalce in estonske brezpilotne sisteme.

V tem delu vaje je enota delovala na 22 ciljev, ki so bili ocenjeni kot uspešno onеспособljeni oziroma uničeni. Ocenjevana je bila pravilnost izvedenih postopkov, točnost podanih koordinat ciljev ter izpolnjevanje vseh parametrov za uspešno izstrelitev in možnosti zadetka cilja.

Preizkušene so bile različne tehnike delovanja:

- uporaba jarkov, nasipov in stavb kot ognjenih položajev,
- taktični premiki s preostalimi bojnimi enotami (mehanizirana pehota, tankovska četa),
- izvajanje obrambnih in ofenzivnih postopkov ter delovanje na planirane in priložnostne cilje,
- uporaba hidravličnih sistemov LKOV Perun za dvigovanje ali spuščanje vozila za doseganje optimalnih kotov delovanja in prikritosti,
- usposabljanje in delovanje z različnimi pehotnimi orožji v nalogah bližnje zaščite in izvidniških postopkov (izvidovanje, zaseda, podpora tankom idr.).

MVV Bold Panzer 25 je potrdila, da je protioklepni vod 10. izvidniškega bataljona sposoben učinkovito delovati v napadu in obrambi ter zagotavljati ključno ognjeno podporo oklepno-mehaniziranim enotam. Integracija z zavezniškimi senzorskimi sistemi, natančna izvedba postopkov in hitra taktična prilagoditev so glavni elementi, ki so prispevali k uspehu enote. Te izkušnje bodo pomembno vplivale na nadaljnji razvoj taktik in pripravljenosti Slovenske vojske ter protioklepnih enot v njej.

POVELJNIKOVA SKUPINA

Psihološki pomen skrbi zase

Vojaški uslužbenec Tadej Kropelj in Tine Peštaj

Vojaška služba temelji na pogumu, disciplini in predanosti. Ne glede na to, ali so pripadniki na misiji, usposabljanju ali doma, se od njih pričakuje, da bodo delovali pod povečanim pritiskom in negotovostjo. Poudarek je pogosto na uspehu misije in kolektivni pripravljenosti. Toda v središču te pripravljenosti je bistven in včasih spregledan dejavnik skrb zase. Skrb zase je več kot le osebno razvajanje ali trend, je psihološka nujnost. V vojski, kjer sta stres in visoka zmogljivost stalnica, je premišljeno ukrepanje za ohranjanje psihičnega, čustvenega in telesnega zdravja, dejanje moči in odgovornosti. Zagotavlja, da lahko pripadniki izpolnijo zahteve in dolžnosti, ne le kratkoročno, temveč v celotni karieri in vsem življenju.

Vojaško okolje pogosto krepi in zahteva trdnost ter vzdržljivost. Čeprav sta ti lastnosti bistveni, lahko včasih vodita do napačnega prepričanja, da iskanje počitka, pomoči ali časa zase pomeni šibkost. V resnici lahko zanemarjanje osebnega dobrega počutja ogrozi učinkovitost misije, upočasnijo odzivni čas, poveča čustveno utrujenost in poveča ranljivost za izgorelost ali izzive duševnega zdravja, kot so tesnoba, depresija ali potravmatski stres. Prava odpornost ni v ignoriranju stresa, temveč v njegovem proaktivnem obvladovanju. Psihološka skrb zase obsega prepoznavanje čustvenih stanj in ustvarjanje prostora za njihovo predelavo. Dokazano je, da prakse, kot so vodenje dnevnika, meditacija in trening čuječnosti, znižujejo raven stresa, krepijo osredotočenost in izboljšujejo odločanje pod pritiskom. Prav tako je pomembna moč povezanosti. Vzpostavljajte in vzdrževajte močnih vezi z vrstniki, družino in drugimi pripadniki zagotavljata čustveno prizemljenost in občutek pripadnosti, ki lahko ublaži izolacijske učinke vojaškega življenja. Temelj pripravljenosti je tudi fizična skrb zase. Uravnotežena prehrana, zadosten spanec in strukturirana ter primerna telesna dejavnost ohranjajo ne le telo, temveč tudi sposobnost možganov za obvladovanje stresa in ohranjanje kognitivne ostrine. Telo in um delujeta kot en sistem, zanemarjanje enega neizogibno oslabi drugega.

Oblika in način vodenja imata pomemben vpliv na to, kako pripadniki dojemajo in izvajajo skrb zase.

Kadar vodje upodabljajo zdravo vedenje, jemljejo počitek resno, spodbujajo odprt pogovor o duševnem zdravju in prepoznavajo človeške omejitve svojih ekip, ustvarjajo kulturo trajnostne uspešnosti. Ta premik od miselnosti, ki govori o vzdržljivosti za vsako ceno, k miselnosti, ki vključuje odpornost skozi lastno okrevanje, krepi tako posameznike kot enote. Skrb zase ne pomeni, da se postavimo nad službeno poslanstvo. Pomeni, da zagotovimo, da vsak pripadnik vojske ostane sposoben, osredotočen in psihološko primeren za izpolnjevanje zahtev služenja. To je temelj, na katerem se gradi resnična pripravljenost. Čas, ki si ga vzamemo zase, ne zmanjšuje moči, temveč jo pogloblja in krepi. V poklicu, ki ga opredeljujeta žrtvovanje in služenje, je praksa skrbi zase dejanje predanosti. Predanosti svojemu poslanstvu, svojim tovarišem in svoji trajni sposobnosti služenja z jasnostjo in namenom.

Duhovni kotiček

Vojaški uslužbenec Sebastijan Martinčič, pastoralni asistent

Spoštovani pripadnice in pripadniki, cenjeni bralci.

Od septembra 2025 vas pozdravljam kot novi pastoralni asistent v 1. brigadi. Sem 47-letni zelenec v vsem, kar diši po vojaškem, hvaležen za opravljen TVSU v preteklem letu in pripravljen rasti skupaj z vami. Spadam v tisto skupino »padretov«, ki nismo posvečeni duhovniki, sem pa mož ene žene in oče štirih najstnikov. Živimo na Izlakah in ne tajimo zasavske krvi. Po izobrazbi sem teolog in filozof, doslej sem pretežno delal kot mentor in asistent mladim brezposelnim v programu projektnega učenja za mlajše odrasle in pet let tudi kot osebni asistent. Zdaj sem pastoralni asistent.

Asistenca vselej pomeni pomagati, zlasti pri pomembnih opravilih. Kot pastoralni asistent pa sem poklican, da skrbim in sem na voljo za duhovno spremljanje in rast pripadnikov. Nikogar ne prepričujem, še manj vsiljujem. Tudi usmerjam ne ali kako drugače spreminjam. Ne očitam in ne moraliziram, kaj je prav in kaj ne, kaj bi bilo treba in kaj ne. In končno, ne odločam in ne sodim.

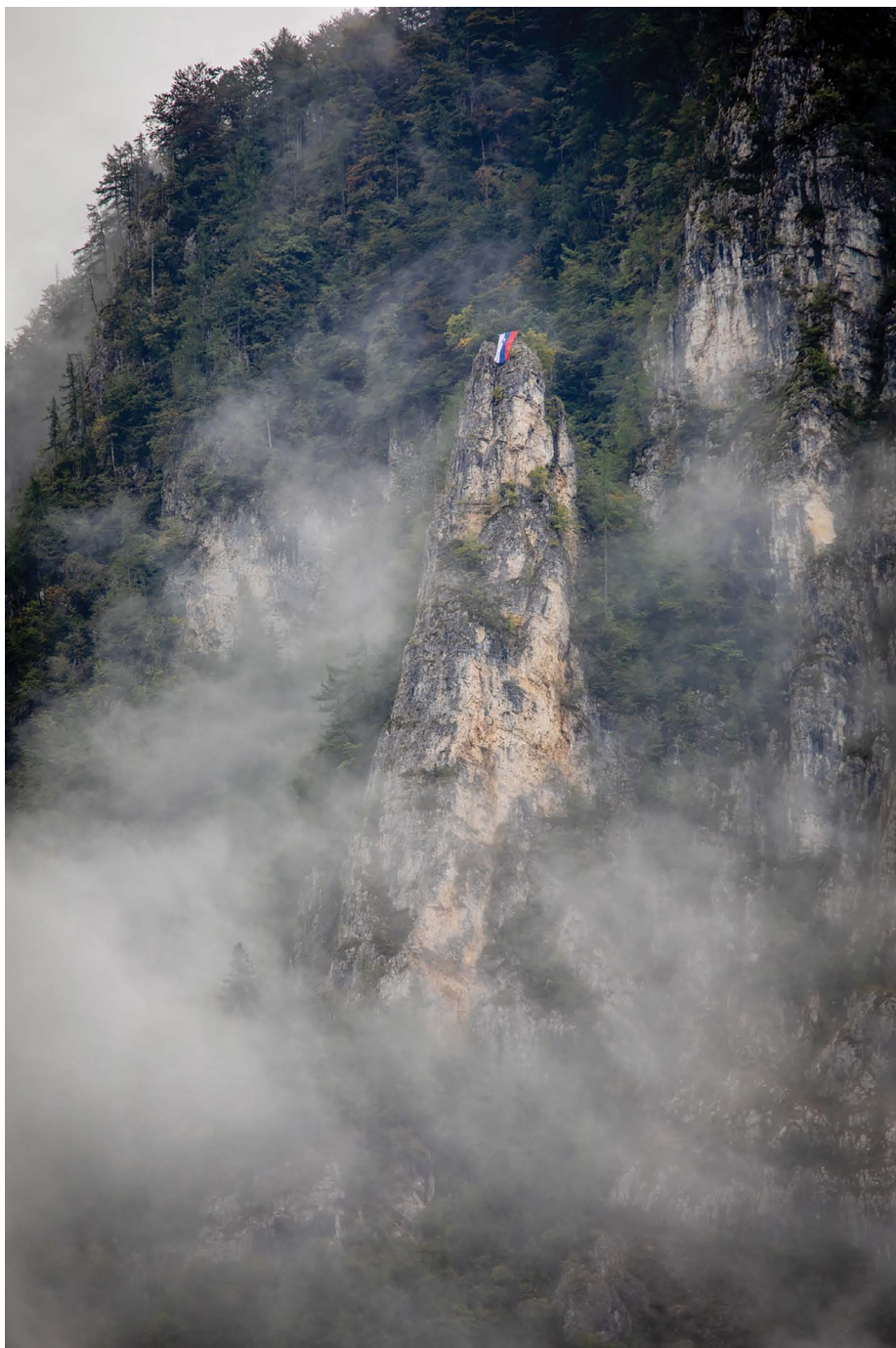
Kaj je torej moje poslanstvo? Sem uho, ki posluša. Sem posoda, ki sprejema. Sem platno, na katero lahko napišeš svojo zgodbo in izkušnjo. Čemu? Da bi ozavestil lasten odnos do sebe, ljudi, tudi do Boga oziroma presežnosti onkraj nas samih.

V vsakdanjem življenju se srečujemo s številnimi asistenti, ki pa so nam opora le takrat, ko gredo stvari v pravo smer, v smer rasti. Tako zaupam asistentu v telovadnici, da bom hitreje in bolj polno natreniral svoje telo, ki mi bo služilo pri naporih v vsakdanjih odgovornostih. Nadalje zaupam svojemu bližnjemu, lahko tudi strokovni osebi, ki mi pomaga osvetliti moje ravnanje, obnašanje, občevanje, da bi prinašal v odnose resničnega sebe in prispeval k rasti

skupnosti. In končno, vedno je nekje nekdo, ki me spremlja tudi na moji duhovni poti in je tam zato, da lahko slišim lastna vprašanja: »Kdo sem? Kam grem? Kaj je smisel? Kdo mi bo dal odgovor na ...?«

Iskreno povabljeni k dogodkom, ki jih pripravljamo pastoralni asistenti. Vabljeni v kapelo, kjer se bodisi združujemo pri bogoslužju bodisi iščemo kanček tišine in miru bodisi prisluhnemo drug drugemu.

Na domači spletni strani je napisano: »Mi smo prvi.« Naj tako tudi ostane. Ostanimo prvi v služenju drug drugemu, domovini in vsemu, kar daje življenje.

Izkušnja z mednarodno vojaško vajo Zvezda Triglava 2025

Major Janez Cuznar

Na mednarodni vojaški vaji Zvezda Triglava je bil v sklopu vaje uprizorjen incident v taktičnem operativnem centru. Enemu izmed pripadnikov poveljstva je postalo slabo in je poročal o simptomih srčnega zastoja. Prvi odzivi prisotnih so bili mešani, saj je bila situacija zelo resnična. »Oboleli« je bil maskiran z belo barvo, kar je dajalo

vtis, da je zelo blede, za igran incident pa je vedelo samo vodstvo vaje, in še to posamezniki. Nekateri prisotni posamezniki so se prvič znašli v taki situaciji, kar se je tudi opazilo, nekateri pa so se povsem znašli in pravilno začeli reševati težavo. Ker nas kaj takega lahko doleti kjer koli, je v nadaljevanju opisan pravi postopek, s katerim lahko komu rešimo življenje.

Udeleženec pride na kraj dogodka (delovno mesto, športne in druge javne površine), kjer na tleh leži oboleli, ki se ne premika in ne odziva. Pravilni postopek je:

1. Zagotovi lastno varnost.

Pred pristopom preveri, ali je okolje varno (npr. ni elektrike, prometa, ognja ...).

2. Preveri odzivnost ponesrečenca.

Nežno stresi osebo za ramena in glasno vprašaj: »Ali me slišite?« Če ni odziva, nadaljuješ z naslednjim korakom.

3. Pokliči na pomoč.

Glasno pokliči: »Pomagajte mi!« Če si sam, hkrati razmili o aktivaciji nujne pomoči (112).

4. Preveri dihanje.

Odpri dihalno pot: nagni glavo poškodovanca nazaj in mu dvigni brado. Gledaš, poslušaj in čutiš dihanje največ deset sekund. Če ni normalnega dihanja (ali je dihanje neredno, vzdihovanje) – srčni zastoj!

5. Pokliči 112.

Če si sam: najprej pokliči 112 (zvočni klic, prostoročno, če imaš telefon). Sporoči: kdo kliče, kaj

se je zgodilo, kje si, da oseba ne diha. Dispečer bo dal navodila za oživljanje.

6. Začni masažo srca s stiski prsnega koša.

Položi dlan na sredino prsnega koša (na spodnjo polovico prsnice). Drugo dlan položi na prvo, prsti prepleteni. Iztegnjene roke, ramena nad prsmi. Stiskaj 30-krat, globina: 5–6 cm, hitrost 100–120 stiskov na minuto. Po vsakem stisku omogoči popolno sprostitve prsnega koša.

7. Izvedi dva vpiha (če znaš in želiš).

Po 30 stiskih odpri dihalno pot. Zapri nos, objemi usta ponesrečenca in vpihuj eno sekundo. Opazuj, ali se prsni koš dvigne. Nato sledi drugi vpih. Če ne želiš ali ne znaš vpihovati, nadaljuj samo s stiski.

8. Nadaljuj 30 : 2,

dokler ne pride pomoč, se ponesrečenec ne začne premikati ali dihati, ali se ne izčrpaš.

9. Uporabi AED (če je na voljo).

Takoj, ko kdo prinese avtomatski zunanji defibrilator (AED): Vključi ga in sledi glasovnim navodilom. Namesti elektrode (eno pod desno ključnico, drugo na levo stran prsnega koša). Nadaljuj oživljanje po navodilih AED (analiza ritma, šok, masaža).

Upamo, da vam tega znanja ne bo treba uporabiti, vendar vedno se usposabljammo za najhujše scenarije – tako službeno kot tudi v zasebnem življenju. Srečno!

SI VIS PACEM, PARA BELLUM

